

עַרְבוֹת

המועצה האזורית הערבה התיכונה | גליון 92 | סבת תשפ"א | דצמבר 2020

בין גרעין ב' שהגיע להיאחזות עין יהב ובין הקמת שלוחה של חברת NSO בערבה
מחבר קו ישיר וסיפור על חלוציות בשנת 2020. עמ' 16

מדור "ללוש" של חגית שחם
והפעם משהו מלוח...
עמ' 32

מתקפות כופר על המחשב שלכם,
איך זה קורה ואיך להתגונן
עמ' 34

אייל בלום
דברי פרידה
עמ' 3

דבר ראש המועצה - דברי פרידה

שלום לכולם,

אני מסיים 15 שנים של עבודה ציבורית בערבה, בהן הייתי מרכז משק חצבה, מנכ"ל החברה לפיתוח ו-8 שנים ראש מועצה. בשמונה השנים האחרונות התקיימו 6 פעמים בחירות לכנסת: הכנסת ה-19, ה-20, ה-21, ה-22 וה-23, ועכשיו אנחנו במערכת הבחירות לכנסת ה-24. במהלך כהונתי כראש מועצה התחלפו 5 שרי אוצר: יובל שטייניץ, יאיר לפיד, בנימין נתניהו, משה כחלון ועכשיו ישראל כץ; ו-6 שרי חקלאות: אורית נוקד, יאיר שמיר, אורי אריאל, בנימין נתניהו, צחי הנגבי ועכשיו אלון שוסטר.

כשחזרתי עם משפחתי לערבה בשנת 2007, התקשינו למצוא מקום מגורים או מגרש לבנות עליו את ביתנו, עובדה זו ליוותה והנחתה אותי מאז. מתוך כך פעלנו רבות לפיתוח מגרשי מגורים בכל היישובים. התחלנו עם פיתוח מגרשים בהרחבה הקהילתית בעין יהב, בעזרת הלוואה גדולה (שכבר הוחזרה), ובהמשך פיתוח של מגרשים בהרחבות בכל היישובים. כיום אנו מתחילים את העבודות לפיתוח ההרחבה של פארן ובקרוב נסיים את קידום הביצוע של ההרחבה במושב צופר. סה"כ פיתחנו כ-500 מגרשים בערבה בשנים האחרונות.

בעקבות מהלכים אלה, משפחה שמגיעה היום לערבה יכולה לבחור את מקום מגוריה בכל אחד מ-7 היישובים שלנו.

עכשיו נותר אתגר לא פחות מורכב - לאכלס את המגרשים ולשלב את תושבי ההרחבות הקהילתיות עם תושבי הנחלות והמשפחות הוותיקות. מניסיונם של אחרים, אנחנו מכירים יישובים רבים שבהם התפתחו קונפליקטים הקשורים בקליטה של התושבים החדשים ובשינוי הדמוגרפי ביישוב. המשימה הנובעת מכך היא לשלב את הנקלטים החדשים בצורה נכונה שמחזקת את הקהילה והערבה.

לפני עשור כ-70% מהחקלאות בערבה הייתה מבוססת על פלפל והיה ברור שצריך לגוון את סל הגידולים בערבה. לצערי מה שגרם לכך הוא "משבר הפלפל" בשנת 2013. חקלאים רבים נאלצו לוותר על גידול הפלפל, ובעזרת סיוע של משרד החקלאות עברו לגידולים אחרים. פועל יוצא היה מעבר של רבים לתמרים, אני מקווה שלא ניטעו יותר מדי תמרים בתהליך הזה.

המשך בעמוד הבא <

צילום: אלבטרוס

הרחבה חקלאית וקהילתית בחצבה

תוכן עניינים

3 מילות פרידה, אייל בלום מסכם כהונה של 8 שנים

5 חדשות ערבה

כתבות

16 הדבר הבא, חלוץ הסייבר בערבה, שיחה עם רמון אשכר

מדורים

20 אישון במדבר

21 עשינו עסק

22 צפר צמרת

24 אבנים מתגלגלות

26 עוד מבט

28 גינת מדבר

29 שירה

30 הדברים הקטנים

32 ללוש

34 חיים ברשת

36 עת לכל חפץ

37 חידת מקום

38 המוח: תשבץ היגיון וחדות

עורכת

רינת רוזנברג

עריכה לשונית

צופית לדרגרבר

עריכה גרפית

סטודיו ערבה

מו"ל

המועצה האיזורית הערבה התיכונה

צילום שער

רמון אשכר ושלט הכניסה למושב עין יהב

צילום: באדיבות NSO

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

כתובת ליצירת קשר

rinat@arava.co.il

אנו מכבדים זכויות יוצרים ועושים מאמץ לאתר את בעלי הזכויות בצילומים המגיעים לידינו. אם זיהיתם בגיליון זה צילום אשר לא ניתן לו קרדיט כנדרש, פנו אלינו ונדאג לעדכן ולתקן.

לפרסום מודעות בעיתון, צרו קשר

traffic@arava.co.il

נועה 052-4260888

דבר ראש המועצה - דברי פרידה

צילום: אלבטרוס

ספיר 2012

צילום: אלבטרוס

ספיר 2020

היום החקלאות מגוונת הרבה יותר. לא קל להיות חקלאי. המציאות אינה פשוטה, בוודאי לא בימים אלו. לא נותרו ארגונים משותפים לחקלאים, כל חקלאי עומד בפני עצמו וחייב להצטיין בכדי להצליח.

אנחנו נמצאים בתקופה של שינויים ויש בכך הזדמנויות. עלינו לבדוק אם הסכמי השלום עם האמירויות יוצרים עבורנו הזדמנות חדשה ליצוא התוצרת החקלאית. עד היום לא הצלחנו לצערי לממש את הפוטנציאל הגלום בפתיחת השוק ליפן ולמדינות נוספות באסיה.

אני מאמין גדול בחקלאות בערבה, יש לנו יצירתיות ויתרונות יחסיים שיאפשרו עוד שנים רבות של חקלאות ופרנסה. עדות לכך אפשר למצוא בקליטת עשרות משפחות חדשות לחקלאות בשנים האחרונות בכל המושבים, למרות העלויות הגבוהות (גבוהות מדי) של הקליטה. יש עוד מה לעשות למען הצלחת הקליטה הזו וצריך למצוא את התקציבים לסיים את ההכשרות של השטחים החדשים לנלקטים בכל המושבים.

התיירות בערבה מתפתחת בכל היישובים - צימרים, חאנים ואטרקציות. התיירות בצוקים היא הצלחה ומקור גאווה. הקורונה, למרות הסגרים, מביאה תיירים רבים לערבה. אנו צריכים להנגיש יותר את המדבר ומסלולי טיולים בערבה, לייצר עוד אטרקציות של חקלאות תיירותית ולהנגיש אותן לכל התושבים בארץ ובעולם, להקים פרויקטים תיירותיים נוספים, לפרסם ולבסס את המודעות של כל תושבי המדינה שהערבה היא לא רק כביש לאילת, אלא גם מקום לחופשה מיוחדת.

האתגר הקשה ביותר בערבה היה ונשאר ביצירת תעסוקות נוספות לחקלאות ותיירות. אני זוכר את עצמי כילד מסתובב בבתי האריזה המפוארים באזור התעשייה, שמאז שנות ה-80 ננטשו, ואזור התעשייה הפך לחורבה, למעט המפעל שהקימה משפחת טבע. המשימה הגדולה שלי בשנים האחרונות הייתה להצליח להביא תעשייה ותעסוקה נוספת לערבה.

לשמחתי, יוסי בן עשה את הבלתי יאומן והקים את מפעל "אמורפיקל" באזור התעשייה, מפעל שמעסיק עשרות עובדים. בהמשך "גלבע תעשיות" הקימו את המפעל המדהים שלהם לייצור חלקים לתעשיית התעופה והחלל, דווקא בערבה. בהמשך הקימה החברה לפיתוח

לעובדי הציבור להצליח במשימתם, כיוון שהצלחתם היא הצלחת הערבה. אני משאיר אחריי מועצה אזורית עם תקציב מסודר, פרויקטים מגוונים מוסדרים, צוות מקצועי חזק, מסור ומיומן. הערבה היא הבית שלי.

בקרב ייבחר ראש המועצה הבא שימשיך להוביל את הערבה. אעביר לו חפיפה מלאה ומסודרת. ככל שיעברו השנים, כך תהפוך הערבה למבוקשת יותר. לנו נותר להמשיך לשמור על האופי המיוחד כל כך של הערבה.

אני מודה לכולכם על האמון, על התמיכה ועל הדרך המשותפת.

אייל בלום

ראש המועצה האזורית הערבה התיכונה

את "קליקה ערבה", סניף של חומוס אליהו נפתח באזור, ובחודש שעבר פתחה חברת NSO שלוחה של החברה בערבה. היום אזור התעשייה מציע משרות רבות ומי שמגיע לאזור התעשייה יכול לראות מכונות רבות של עובדים חונות בו.

בשנים האחרונות התווספו לערבה כ-1000 תושבים חדשים, ויש בה כיום כבר יותר מ-4000 תושבים. אני משוכנע שההיצע הגדול של מגרשים למגורים והמשרות שנוספו באזור, יביאו משפחות חדשות רבות לערבה בשנים הקרובות.

המועצה היא האנשים שעובדים בה. צוותי המועצה הם צוותים מסורים, מחויבים ומצוינים. לא קל להיות עובד ציבור, חשוב מאוד לסייע

חלוקת תפקידים חדשה

בהמשך להנחיית משרד הפנים אשר הורה לפצל את תפקיד מנכ"ל המועצה מתפקיד הגזבר, נכנסתי לאחרונה לתפקיד המנכ"ל. בחלוקת התפקידים החדשה תחת אחריותי יטופלו: מכרזי המועצה, אחזקה וניהול שוטף של המועצה, טיפול בתחום התברואה, חוקי עזר, ניהול וליווי פעילות ועדות המועצה. בנוסף, אמשיך למלא את תפקידי כמנהל הפיתוח הכולל: ניהול הקשר עם משרדי הממשלה השונים, ליווי תהליכי הפיתוח מול היישובים והנקלטים, המשך תכנון ופיתוח ההרחבות הקהילתיות והחקלאיות ביישובים, ניהול התב"עות ביישובים, ביצוע תוכנית האב לביוב וניהול פרויקטים.

תחת אחריותה של עינב דורי, גזברית המועצה, יטופלו כל תחומי הניהול הכספי והתקציבי של המועצה בכלל זה: תקציב, גבייה, ארנונה, הנה"ח, כ"א ומשאבי אנוש.

החודש הסתיימו עבודות ההכשרה של 800 דונם שטחי חקלאות שהוכשרו עבור החקלאים שנאלצו לפנות את השטחים שעובדו במובלעת

השטחים שהוכשרו עבור החקלאים שהתפנו ממובלעת צופר

צילום: גדי גוהר

בשבועות הקרובים יתבצעו עבודות שיקום בדרך השלום כדי לתקן את הנזקים שנגרמו עקב השימוש האינטנסיבי בחודשים האחרונים.

מור זילברשטיין
מנכ"ל ומנהל פיתוח

צופר. השטחים החלופיים הוכשרו בסיוע משרד ראש הממשלה, משרד החקלאות, קק"ל ומשרד האוצר. החקלאים יוכלו להתחיל ולעבד את השטחים ולהכשיר אותם לעונה החקלאית הבאה.

אושר תקציב 2021

משרד הפנים הורה למועצה האזורית להפריד את תפקיד מנכ"ל המועצה מתפקיד הגזבר. היות שכך, פוצל התפקיד שאותו מילאתי בשנה החולפת, ואני ממשיכה לכהן כגזברית המועצה ומנהלת הארנונה ואתמקד בניהול הכלכלי של המועצה. לתפקיד מנכ"ל המועצה נבחר מור זילברשטיין ממושב צופר שכיהן כמנהל הפיתוח בחברה לפיתוח הערבה בשנים האחרונות. מור נכנס לתפקיד בחודש שעבר. אני מאחלת לו הצלחה רבה ובטוחה שנעבוד יחד בשיתוף פעולה. תקציב המועצה לשנת 2021 הוצג למליאת

המועצה בחודש נובמבר ואושר כנדרש. תקציב המועצה לשנת 2021 עומד על 51,308,490 מיליון ש"ח.

אני מזכירה לבעלי עסקים אשר עסקיהם נפגעו עקב משבר הקורונה: עדיין ניתן להגיש בקשה לסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים להנחה של 95% בארנונה. מידע על פרטי הזכאות ועל אופן הגשת הבקשה ניתן למצוא באתר הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים של משרד הכלכלה והתעשייה.

עינב דורי
גזברית

הנחה בארנונה לבעלי עסקים
הזדמנות לקבל הנחה בארנונה של 95% לעסקים שנפגעו בצורה משמעותית ממשבר הקורונה

צילום: מתוך אתר הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים

התאמות, גמישות ויצירתיות בתנאים משתנים

צילום: מימי לין

שיעור אמנות במרחב הפתוח

ואפילו למבנה כיתה שהיה חדש עבורם. לאחר שמסגרת השבוע התייצבה נדרשנו לערוך שינוי נוסף, וזאת על מנת לקלוט בבית הספר את שכבות ה-1 שעד כה קיימו את הלמידה מרחוק. במאמץ משותף יצרנו מסגרת לימודים המאפשרת לכל תלמידי בית הספר ללמוד 5 ימים בשבוע. התלמידים כולם מגיעים למסגרת שבועית מגוונת הכוללת ימי חוץ, פעילות בוסתן והעשרה, וכמובן תכנים רלוונטיים על פי תוכנית הלימודים ובהתאמה לשכבות הגיל. אורחות החיים בבית הספר השתנו, ההפסקות מתנהלות באופן מדורג, המרחבים הכיתתיים השתנו וחלק מהכיתות לומדות בחדרים נוספים שדרשו התאמות רבות.

הצוות והתלמידים מתמודדים עם "מציאות משתנה" ובית הספר שם דגש על חיזוק עוגנים של יציבות שיישארו איתנו לאורך התקופה וגם לאחריה.

בתיכון שיטים דרכא: עם פרסום המתווה האחרון הנוגע לחזרה חלקית של תלמידי התיכון, נערכנו מתוך תשומת לב רבה לשלומם ובריאותם של התלמידים והצוות. חשוב לנו שהמפגשים יתנו מענה לצרכים הרגשיים- חברתיים ולצרכים הלימודיים. בשל המגבלות השונות, מערכת הלימודים משלבת בין למידה בביה"ס ללמידה מקוונת, ובין למידה בכיתות למפגשים ולמידה במרחבים הפתוחים בערבה. כאנשי חינוך אנו רואים את הלמידה המקוונת כאתגר לימודי וחברתי, אך הלמידה המקוונת איננה "אויב" אלא מצב נתון שבו יש לעשות את המיטב - לשלב בין למידה, הקניית ערכים וטיפול מערכות היחסים.

במתווה האחרון הושם דגש על תלמידי יא-יב. ההתמקדות בתלמידי שכבות יא-יב חשובה במיוחד לקראת הבגרות (הבחינות

חשיבות במפגש של הילדים עם הטבע והאדמה, בגבולות המושב. זהו מפגש המעודד את הילדים לפעילות חווייתית לימודית בסביבה בטוחה וטבעית הייחודית לערבה. סביבה זו נותנת מענה לצרכים התנועתיים, לסקרנות הטבעית, ומגבירה את היכולת של הילדים לקיים שיתופי פעולה ולחקור את הסביבה. במסגרת תוכנית "גן בטבע" התקיימו הדרכות והכשרות לצוות הגננות במטרה לתת להן כלים ומיומנויות לעבודה עם הגילאים השונים. צוות תוכנית מעלות ממשיך ללוות את הגננות ומהווה עבורן משענת מקצועית הנותנת מענה נחוץ לילדים ולהורים.

בבית הספר היסודי: מעט אחרי חופשת סוכות שמחנו לקלוט בחזרה את תלמידי כיתות א-ד במתווה שדרש חלוקה של כל כיתה לשתי קבוצות. התלמידים נזקקו לזמן הסתגלות למציאות החדשה, להיכרות עם החברים החדשים ולקבוצת הלימוד שזה עתה נוצרה, להיכרות עם מורות חדשות שטרם הכירו

אי-הוודאות בתקופת הקורונה מלווה אותנו קרוב לשנה. אי-ודאות זו מלווה בנהלים והנחיות המתאפיינים בשינויים תכופים במבנה הכיתתי ובמשתנים רבים שאותם אנו נדרשים לקחת בחשבון. לצד ההנחיות והנהלים, אנו נערכים לתת מענה ולדאוג לשלומם של התלמידים ולאופיו של המפגש החינוכי. החינוך הערכי והחברתי והקניית הידע הפכו מאתגרים בתקופת הקורונה וצוותי החינוך עושים לילות כימים במאמץ לא לוותר על אף תלמיד. תקופה זו דורשת מכולנו - הורים, תלמידים וצוותי החינוך - לגלות סבלנות רבה, גמישות ויצירתיות.

המצב החדש מייצר גם הזדמנויות חדשות שאני מקווה שנדע לשמר גם לימי שגרה: למידה בחוץ ובמרחבים השונים, עבודה בקבוצות למידה קטנות ופעילויות חינוכיות שלא תמיד נמצא להן זמן ומקום בשגרה.

בגני הילדים: לשמחתי אנו מצליחים לשמור על שגרה מבורכת שילדים בגיל הרך זקוקים לה מאוד.

צוותי הגנים מנצלים את מזג האוויר הנעים ויוצאים לטיולים בסביבת הגן ובחורשות במסגרת הפעילות של "גן בטבע". אנו רואים

צילום: אור שטיין

פעילות ילדי גן סלעית בפארן

מורי הדרך

מחלקת חינוך ושותפות "ביחד" ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית השיקו השנה תוכנית מענקים ייחודית לצוותי החינוך בערבה התיכונה. אנשי החינוך שהגישו מועמדות לתוכנית, עברו ראיונות אישיים שבסופם נבחרו 7 אנשי חינוך אשר קיבלו מענק אישי חד פעמי, בסך כולל של למעלה מ-12 אלף ש"ח לטובת לימודים מקצועיים שיאפשרו התפתחות מקצועית אישית ותרומה למסגרת החינוכית בה הם פועלים.

הפעילות במרכזי הלמידה. ככל שנדרש לחזרה לסגר או להגבלת הפעילות בבתי הספר, נתאים מחדש את המענה במרכזים ביישובים. **יום המורה:** ב-9 בדצמבר צוין "יום המורה" באירוע הוקרה חגיגי לכל מערך החינוך מהגיל הרך ועד התיכון.

האירוע נפתח בטקס קצר ובו הוכרו המורים המצטיינים לשנת תשפ"א: בגיל הרך - עדי ניר לוי, מנהלת גן קרקל בחצבה ומובילת אשכול גנים; בבית הספר היסודי - אורנה טל, מחנכת כיתה ג; ובתיכון - מומי קריף, מחנכת כיתה יב ומורה לקולנוע.

בהמשך התקיימה סדנת בישול בזום בהנחיית השף עומר מילר אשר מתכונם בניחוח ערבה המורכבים בעיקרם מתוצרת ערבה טרייה. לקראת הסדנה קיבל כל משתתף לביתו ערכה מלאה ב"כל טוב ערבה" מחקלאים וספקים מקומיים וסינר בישול מתנת שותפות "ביחד" ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית שסייעה להוציא את האירוע לפועל.

למעלה מ-100 נשות ואנשי חינוך השתתפו באירוע, רבים מהם נפגשו ובישלו יחד במטבחים משותפים. על אף הריחוק החברתי והמסך המפריד, נהנו כולם מערב מהנה, חברתי וטעים וזכו להכרה בפעילותם החשובה בשגרה ובתנאים המשתנים.

בברכת חורף טוב ובריא

אלעזר פויכטונגר
מנהל מחלקת חינוך

צילום: סתיו קרטגין

פעילות משותפת ביום המורה

יצחק רבין ז"ל בסימן של "משבר כהזדמנות". תלמידי חטה"ב השתתפו במעגלי שיח בקבוצות קטנות שאותם הובילו מורי חטה"ב. תלמידי ביה"ס השתתפו בסיוור וירטואלי ב"מרכז רבין" ולמדו על חייו ופועלו. טקס יום הזיכרון הופק ע"י תלמידי שכבת י ומחנכיהם.

מרכזי למידה ביישובים: כחלק מההערכות לימי הקורונה, הקמנו מרכזי למידה ביישובים בשותפות ובסיוע של שותפות ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית, במטרה לאפשר למידה משותפת ברמה היישובית. המרכזים פועלים בסיוע של מתנדבים מהקהילה ואנשי מקצוע, ומאפשרים גבור לימודי והעשרה חברתית. הרכזים ביישובים סייעו לתלמידים להשתלב בלמידה ובמפגשים של צוות בית הספר עם התלמידים ביישובים.

תודה לרכזי הלמידה ביישובים ולכל המתנדבים שתרמו להצלחת הפרויקט ותודה לשותפות ערבה אוסטרליה על התמיכה שאפשרה פעילות זו. עם החזרה לפעילות של בתי הספר תצומצם

יחלו בחודש פברואר). הרצון לתת לתלמידים כל מה שאנחנו יכולים לתת, גם בתקופה מורכבת זו, מקבל משנה תוקף לאחר פרסום תוצאות הבגרות של תש"פ. בשנה שעברה סיימנו עם מעל 97% זכאות לבגרות. הישג מרשים באופן כללי ובפרט בתקופת הקורונה. זה המקום להודות לצוות המצוין והמסור של ביה"ס ש"נלחם" על כל תלמיד על מנת לממש את יכולותיו ולהביאו באופן הטוב ביותר לקו הגמר.

אנחנו ממשיכים בתוכנית החברתית/ערכית לתלמידי יא-יב והוריהם הכוללת הכנה לגיוס לצה"ל. כמו כן נמשכת הפעילות החשובה של "זהירות בדרכים" ופעילויות חברתיות וערכיות שונות לכלל השכבות:

תלמידי חטיבת הביניים נפגשו בזום עם אלכס חזנוב (שברגעם אלו מייצג את ישראל באליפות אירופה לטיפוס) ושמעו ממנו על המאמץ ועל הכישלונות בדרך להצלחה. ציינו את יום הזיכרון ה-25 לרצח ראש הממשלה

צילום: עדי קינן

שיעור אזרחות באגם ספיר

מרכז קהילה ערבה

פעילות מרכז קהילה ביישובים

מגבלות התקופה מזמנות הזדמנויות חדשות לעשייה. בנסיבות ובמגבלות הקיימות, מרכז קהילה ערבה פועל יותר ויותר בתוך היישובים. זוהי הדרך לאפשר פעילות קהילתית ומפגש חברתי. לשמחתנו, ההתפצלות לפעילות ביישובים מייצרת שיתופי פעולה ועבודה אינטנסיבית ומשותפת עם ועדות ופעילים. זו ההזדמנות לעשייה משותפת ולהבנה עמוקה יותר של צרכי כל יישוב ויישוב. בדרך הזו גובשו והתקיימו בתקופה האחרונה שבוע הצעירים ומופעי קרקס לרגל חג החנוכה. **שבוע הצעירים:** בחודשים האחרונים הוקם פורום צעירים אזורי המורכב מתושבי הערבה מכל היישובים בני 20-40. הפורום עוסק

טיולי חנוכה ד-1 צילום: באדיבות מרכז קהילה

בסוגיות רלוונטיות לצעירים בתחומי תעסוקה, תרבות והשכלה. לרגל שבוע הצעירים שמתקיים ברחבי הארץ בחודש נובמבר, הוחלט לקדם פעילות ביישובים עצמם, כל יישוב לפי בחירתו. הפורום התפצל ל-7 ועדות יישוביות. כל ועדה בדקה את צרכי היישוב ובחרה בפעילות

קבוצת כדורסל נערות עם המאמנת לילך גוטפלד, לאחר ניצחון במסגרת משחקי הליגה. צילום: דגנית אלפסי (ברין)

ממשיכה, תחת ההגבלות המשתנות, עם ההתאמות הנחוצות.

פעילות קבוצת נערים: הפעילות המיועדת לחניכי כיתה ט ומעלה נפתחה מחדש, זו השנה השנייה. בשנה שעברה התמקדה הקבוצה בלימודי נגרות, השנה תתמקד הקבוצה בלמידה של מקצוע הרתכות והמסגרות, בהנחייתו של יותם קופליק.

קבוצות הנוער הבדואי: השנה נמשכת פעילותה של ח'נאן ג'פאלי עם בני הנוער מהעדה הבדואית. במסגרת הפעילות יתקיימו מפגשים עם אורן פריטל פקח רט"ג, ללמידה על עקרונות שמירת הטבע וכלים להפיכתם לפקחים צעירים. בני הנוער הבוגרים של העדה הבדואית יעברו הכשרה דומה יחד עם מתנדבי שנת השירות של רשות הטבע והגנים. בני הנוער הבוגרים חונכים החל מהקיץ את אחיהם הצעירים ומדגימים באופן מעורר הראה ערכים של לקיחת אחריות, מנהיגות ויוזמה.

חנוכה בשטח: בהדרכת בית ספר שדה חצבה התקיימו בחופשת החנוכה טיולים לכיתות א-ח. חניכי כיתות ד-ח טיילו במערת פארן ובגבעת חצבה, ונהנו מהליכה בשטח, ממשחקים וסדנאות לרגל חג החנוכה. למעלה מ-150 חניכי כיתות ד-ח טיילו במסגרת יישובית בנחל גוב ובסנפיר הגדול, כל יישוב לפי בחירתו, בהובלת המד"בים וצוותי ההדרכה הצעירים ובארגון משותף של מחלקת הנוער.

מרכז קהילה ערבה ימשיך לזום ולתת מענה גם בתקופת הסגר הנוכחית. נמשיך לעדכן.

אילת להב ביגר

מנהלת מרכז קהילה ערבה

רלוונטית. בכל היישובים עלה הצורך לצאת לביילוי חברתי נעים (בלי הילדים). לשם כך התקיימו סדנאות קוקטיילים מוצלחות בעידן, עין י'הב, ספיר, צופר, פארן, וסדנה לבניית מתחם צעירים בחצבה. הפעילויות לא יכלו להתקיים ללא שיתוף פעולה של היישובים ושל הוועדות. תודה לכולם על העשייה המשותפת. נמשיך לקדם מענה מקיף לצעירי הערבה כולם: משפחות צעירות, נקלטים וממשיכים, שוכרים ושכירים.

מופעי קרקס בחנוכה: בחנוכה התקיימו ביישובים מופעים של "קברט הנגריים". "הנגריים" הם להקה של ליצנים, שחקנים ונגנים הנוודת בעגלת תיאטרון צבעונית למופע שמח באוויר הפתוח. המופעים התקיימו במימון מרכז קהילה ערבה, ובשיתופי פעולה מוצלחים של מחלקת התרבות עם ועדות התרבות ביישובים.

נוער ערבה: פעילות תנועת הנוער מתקיימת ביישובים מתחילת השנה. לאחרונה ציינו כל היישובים בהתרגשות ובהצלחה את חג המעלות, כל יישוב לפי דרכו. הפעילות התנועתית

צילום: באדיבות מרכז קהילה

סדנת קוקטיילים בצופר

בדיקות קורונה זמינות בערבה

אנו פועלים באפיקים השונים על-מנת להנגיש את האפשרות לבצע בדיקות קורונה בערבה. הצוות הרפואי התגייס לבצע דיגום פעמיים בשבוע למבוטחי קופת חולים כללית, במקביל לאפשרות המוצעת לתושבי הערבה להיבדק במסלול מיוחד המיועד לתושבי אילת

צילום: יאיר גולומב

#גמאני רצה בערבה

והערבה על מנת לאפשר כניסה לאילת לאחר הכרזתה כ"אי ירוק". לשמחתנו מאמצינו נשאו פרי והצלחנו להביא לערבה ניידת דיגום דרייב-אין הזמינה לכל התושבים ללא צורך בקביעת תור או בהפניה. כך יש לתושבי האזור אפשרויות זמינות ונגישות לביצוע בדיקות קורונה שנותנות מענה למבוטחי כל קופות החולים, למבודדים, לאלו שיש לגביהם חשש או שפיתחו סימפטומים ולא לה זקוקים להגיע לאילת. שנהיה בריאים.

"#גמאני רצה בערבה" יחד עם "יום ההליכה הבינלאומי": בחודש שעבר ציינו בערבה את חודש העלאת המודעות לסרטן השד על-ידי השתתפות מרגשת ופעילה במיזם "#גמאני רצה בערבה". האירוע השתלב באירועי "יום ההליכה הבינלאומי" כחלק מתוכנית משרד הבריאות "אפשרי-בריא בערבה" לעידוד וקידום אורח חיים בריא, שמירה על תזונה נכונה ופעילות גופנית בכל שכבות האוכלוסיה. מעל 350

נשים, נערות, ילדות ואף גברים לקחו חלק בפעילות החשובה ומעוררת השראה זו - שיחד הלכו ורצו מאות ק"מ יחד בשבילי הערבה ואספו תרומה של 15,400 ש"ח לעמותת "אחת מתשע". יישר כוח לכל היוזמות, המבצעות והמשתתפות.

ניידת ממוגרפיה הגיעה לערבה: בהמשך למאמצים לקידום אורח חיים בריא בערבה ולהנגשת מגוון שירותים לתושבים, הצלחנו להביא לערבה ניידת לבדיקות ממוגרפיה של ביה"ח "אסותא". הניידת חנתה ליד מרפאת ספיר ובמהלך יום פעילות אחד נתנה מענה ושירות לתושבות הערבה. תודה גדולה לכל הצוות הרפואי האזורי, ובמיוחד לדינה שפר ומרב אלקיים שדאגו, תפעלו והצליחו לארגן את כל האדמניסטרציה המורכבת שנלוותה להבאת הניידת.

עירית שחר

מנהלת מחלקת גיל שלישי ובריאות

אפליקציה חדשה להתנדבות

כחלק מפיילוט ארצי, נבחרה הערבה להוביל תהליך של קדמה טכנולוגית בתחום ההתנדבות באמצעות אפליקציית "טריביו". ניתן להיכנס לאפליקציה ולראות בכל רגע נתון, לפי מיקום המשתמש, היכן ולמי דרושים מתנדבים באזור. האפליקציה משמשת גם לגיוס מתנדבים ומאפשרת זמינות, נגישות וראייה כוללת של תחום ההתנדבות בערבה. קיימות מספר אפשרויות להתנדבות דרך האפליקציה ובהמשך יתווספו אפשרויות התנדבות נוספות, אתם מוזמנים להצטרף בסריקת הקוד או בחנות האפליקציות - הורידו "טריביו".

חוסן קהילתי: פרויקט "חזקים ביחד" שהוקם בתקופת הקורונה, נועד להגביר את החוסן הקהילתי והוא נותן מענה להשפעתה של מגפת הקורונה על הפרט, המשפחה והקהילה. הפרויקט כלל מספר תוכניות במימון וסיוע של שותפות ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית וזכה להצלחה. בין התוכניות שהתקיימו

במסגרת הפרויקט - סדנאות לתרגול ולמידה של תורת המיינדפולנס, הכשרות לצוותי חיבו"ק ביישובים, הכשרות לצוותים מקצועיים בנושא טראומה וחוסן, קבוצות עניין ופעילות לגיל השלישי, קבוצות עניין ופעילות לנוער ועוד. התוכניות עבור נוער ואזרחים ותיקים שנכללו במסגרת הפרויקט ממשיכות לפעול.

פודקאסט מקומי: בנובמבר האחרון החל שידורו של הפודקאסט שלנו "זמן משפחה" - פודקאסט מקומי שעניינו השפעת תקופת הקורונה על חיי המשפחה מילדות ועד זקנה. בפודקאסט מראיינת דורית לוביש אנשי מקצוע בתחומים שונים הקשורים לתקופה. האזנה לפודקאסט מאפשרת לנו להבין שאנחנו לא לבד, ושהתחושות שאנו חווים אינן רק שלנו והן נחלת רבים. ההאזנה מאפשרת גם לקבל טיפ או שניים להתמודדות. ניתן להאזין בקישור המופיע באפליקציית "ערבה".

אוריינות דיגיטלית לבני הגיל השלישי: אל ההווה הטכנולוגי שהילדים והנוער של היום נולדו לתוכו, על הוותיקים להסתגל, ללמוד ולהטמיע בחייהם. זה לא תמיד קל. היות שזו

**יש לכם את הלב.
את הזמן תמצאו.
בואו להתנדב!**

הצטרפו למתנדבי הערבה
דרך אפליקציית ההתנדבות

המציאות של רבים מהמבוגרים, המחלקה לשירותים חברתיים פותחת קבוצות לאוריינות דיגיטלית: למידת השימוש דרך הטאבלט/טלפון חכם באפליקציות השונות, מייל זום וכו'. המעוניינים להצטרף מוזמנים לפנות לציפי אמבר עו"ס אזרחים ותיקים 052-5450595.

דורית לוביש

מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים

החברה לפיתוח ובניין הערבה

היי-טק בערבה

החודש נפתחה שלוחה של חברת NSO במרחב היזמות באזור התעשייה. הקמת השלוחה הינה מהלך מחולל שינוי והיא משקפת ומביאה לידי מימוש את השאיפה לגיוון התעסוקות וליצירת מהלכים אזוריים ועסקיים. המהלך שהבשיל באזור התעשייה הוא תוצאה של

התגייסות יזמית, אידיאליסטית וחלוצית של קומץ חולמים ובראשם רמון אשכר והנהלת NSO. תהליך גיוס ראשוני של עובדים לשלוחת ערבה החל. זוהי תחילת הדרך ואנו פועלים ליצירת שיתופי פעולה עם חברות נוספות אשר יגיעו לאזור.

במתחם היזמות באזור התעשייה פועלים עסקים קטנים רבים וכן יזמים השותפים

בקהילת "קליקה ערבה". בקרוב תיפתח במתחם שלוחה של מעוף BDO של הרשות לעסקים קטנים במשרד הכלכלה. פתיחת השלוחה במתחם מחזקת את המגמה של פיתוח והרחבת הפעילות במתחם.

נעמי בקר
מנכ"לית

מרכז המשתלמים

התאמות הלימודים במרכז המשתלמים

לאחר תקופה ממושכת התחדשו הלימודים בקמפוס והם התקיימו בקפסולות ובהקפדה על הנחיות התו הסגול. במרכז המשתלמים נקלטו 230 סטודנטים חדשים מווייטנאם, תאילנד וקמבודיה לשנת הלימודים 2020-2021. את תוכנית הלימודים התאמנו ללמידה היברידית המשלבת הרצאות פרונטאליות בקמפוס, הרצאות בזום ופעילות אחר הצהריים במושב.

מרכז המשתלמים מחפש מדריכים להעברת שיעורים במושבים בדגש על חדשנות בחקלאות

בתחומי ניהול המשק, שיטות גידול וניהול הטיפול בתוצרת.

מלגות לבוגרי AICAT: בתמיכתו של תורם לבוגרי מרכז המשתלמים שמטרתה לתמוך בקידום פרויקטים של בוגרי מרכז המשתלמים, עם חזרתם לארצות המוצא. לאחר תהליך של בחינת ההצעות שהוגשו לקול קורא שפרסמנו, נבחרו 3 הצעות:

- פרויקט לגידול קסאבה שהגישה קבוצת בוגרים מקניה. הפרויקט נועד לקדם קהילות נחשלות באזור בעיית.
- פרויקט להקמת מפעל ליבוש אורז ואחסונו באסם שהגישה קבוצת בוגרים מקמבודיה. מטרת הפרויקט לאפשר לחקלאים לשמור

את יבול האורז ולשווקו לאורך השנה בהתאם לצורכי השוק.

• פרויקט לבניית מרכז הדרכה חקלאי אזורי שהגישה קבוצת בוגרים מאינדונזיה. בשנת 2021 תוכפל התרומה המיועדת לתמיכה בפרויקטים ותאפשר תמיכה בעשרה פרויקטים של קבוצות מקרב המשתלמים הממשיכים לשנה ב'. תודה לכרמי חוסטצקי על הליווי העסקי לבוגרים ולאיל פוליקר על הייעוץ וההשתתפות בפאנל השופטים, ותודה למחלקת גיוס משאבים ולחברה לפיתוח על קידום התרומה החשובה.

חני ארנון
מנהלת מרכז משתלמים

פיתוח עסקי

מערכות PV מבני ציבור במועצה

פרויקט התקנת מערכות PV על מבני ציבור במועצה יחל בחודש הקרוב. בכך תצטרף המועצה לעשרות רשויות אשר פועלות לחסכון והתייעלות אנרגטית בשטחן. המערכות יותקנו על מבני בתי הספר והמועצה.

כפר אומנים צוקים: הושלמו עבודות הגינון לטיפול ושיפור מרחב הכפר, ובימים אלו מתבצעות עבודות לשיפוץ והשמשת המבנה המרכזי בכניסה לכפר. המבנה ישמש מבואת הכניסה לכפר, מרכז מידע, גלריה למבקרים וחנות למכירת מוצרי אומנות.

גלי כהן
מנהלת פיתוח עסקי

מרכז ווידור

חנות און ליין למכירת מוצרי הערבה

בקרב תיפתח חנות און ליין למכירת מוצרים מתוצרת מקומית של עסקים בערבה. מהלך זה ירחיב את הפוטנציאל למכירת מוצרים מהערבה ולחיזוק הכלכלה המקומית. לאור הנחיות הקורונה המרכז פועל ומקבל מבקרים ברכישת כרטיסים און ליין ורישום מוקדם לשעות ביקור.

יונתן נריסנה
מנהל מרכז ווידור

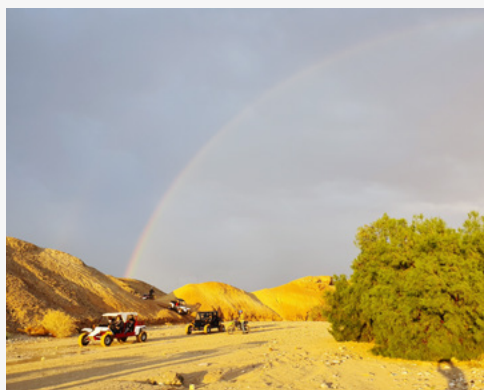
ממשבר להזדמנות

ענף התיירות בעולם, בארץ ובערבה חווה את תקופת הקורונה בעוצמה, תנועת התיירים נעצרה ואין תיירות נכנסת כלל. תיירות הפנים מתנהלת בתנודות בין הסגרים במרחבים השונים, הדבר מהווה יתרון משמעותי לכל מה שיש לערבה להציע. סגירת הענף בפסח ובחגי תשרי פגע בתיירות בעונות שיא. אולם כמרחב כפרי פעלנו בסיוע המועצה ומשרד התיירות, וענף התיירות הכפרית היה מהראשונים לחזור "לשגרה". עלינו למקסם את היתרון שלנו - תיירות במרחבים פתוחים ללא צפיפות, ולעשות זאת בהקפדה וזהירות. התפוסה באתרי התיירות בחודשים האחרונים הייתה מלאה והביקושים היו גדולים מאוד, הערבה נחשפה לאוכלוסיות חדשות המבקרות בערבה בפעם הראשונה. במציאות הזו הכניסה לסגר נוסף,

היא קשה ומתסכלת. השינויים הקיצוניים מסגרים מלא ואפס פעילות לפתיחה בתפוקות מלאות, יוצרים קשיים ומציבים אתגרים תפעוליים, ויחד עם זאת מרבית העסקים התיירותיים באזור ניחנו בגמישות וביכולת התארגנות וחזרו לעבוד במהרה.

מחלקת תיירות מעדכנת ומנגישה לתיירים, לקהילת הערבה ולמבקרים הרבים את המידע על הטיולים, האטרקציות וההסעדה בערבה באמצעות ערוצי המדיה שלנו. באתר תיירות ערבה תוכלו למצוא מידע על הפעילויות העדכניות ביותר בערבה. אתם מוזמנים לעקוב אחרינו בפייסבוק ובאינסטגרם תיירות ערבה ולהזמין את המשפחות שלכם ליהנות מהתכנים שלנו. בפייסבוק - תיירות ערבה, באינסטגרם - go_arava.

פתחנו ערוץ יוטיוב (תיירות ערבה) שבו תוכלו ליהנות מסרטונים חדשים על תיירות

צילום: נמרוד עמית

חקלאית, מסלולי טיול, ארכיאולוגיה, אומנות ועוד. הסרטונים הופקו בפרויקט משותף של החברה לפיתוח עם שותפות ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית.

מרב עמית
מנהלת תיירות ערבה

NSO מביאה את ההייטק לערבה ואנחנו רוצים אתכם איתנו!

השלוחה של החברה נפתחה באזור התעשייה ספיר (קליקה) ואנחנו מגייסים. בואו להיות העובדים החלוצים בערבה והצטרפו למשפחת NSO.

אנו מחפשים ראש/ת צוות קו הרכבה אחריות על הקמה של מערך קו ההרכבה של הארגון. יכולות טכניות גבוהות, יכולת עבודה עצמאית, חשיבה יצירתית וראש גדול.

דרישות התפקיד:

1. טכנאי/ת/הנדסאי/ת אלקטרוניקה
2. ניסיון קודם כאינטגרטור בקו יצור/הרכבות אלקטרוניות/ זיוודים מכניים וכדומה
3. שליטה במערכות פרוירטי ואקסל
4. יכולת קריאת שרטוטים מכאנים/חשמליים
5. הבנה בבניית עצי מוצר (בקרת תצורה)
6. ניסיון בנייה/יצירת יצור/הרכבה
7. שליטה בשפה האנגלית
8. ניסיון בכתיבת נהלים והגדרת תהליכים - יתרון
9. רקע ב RF - יתרון

קורות חיים לשלוח למייל:

AravaJobs@nsogroup.com

היחידה הסביבתית

מנהלת חדשה ליחידה הסביבתית

לאחרונה נכנסתי לתפקידי כמנהלת היחידה הסביבתית במועצה. התפקיד כולל ריכוז נושאי איכות הסביבה במועצה וטיפול בהם יחד עם מנהל התחזוקה ופקח המועצה. לצד זאת אני גם משמשת פרויקטורית באגף הנדסה ומקדמת תב"עות יחד עם צוות הוועדה המקומית. עם כניסתי לתפקיד נפגשתי עם מרכזי המשקים ורכזי איכות הסביבה ביישובים, סיירתי באתרים ופגשתי את מנהלי מחלקת חינוך, הוועדה החקלאית, מחלקת התיירות ומרכז קהילה כדי להדק את הממשק בין התחומים עם איכות הסביבה. יש לנו אתגרים רבים ובכוונתי

לחזק את שיתופי הפעולה כדי לעמוד בהם. בתוך כך הפרויקטים שבהם מעורבת היחידה הסביבתית ממשיכים לפעול:

גינה קהילתית בספיר: הגינה נכנסה לשנת פעילות שנייה עם פעילות העשרה - הרצאות לתושבים בנושאים שונים - תזונה, קוסמטיקה ועוד. פעילות נוספת שהחלה לפעול היא הקמת "סניפים" של הגינה במוקדים נוספים ביישוב, ופרויקט "ערוגה משפחתית" בגינה. התוצרת במרחב הגינה היא ציבורית, התוצרת שבערוגה המשפחתית היא של המשפחה המעבדת. את הגינה הקהילתית מוביל עידו הרפז.

מרכז "כמה שצריך": מרכז מחזור חינוכי קהילתי, המלקט ומציע חומרי יצירה ממוחזרים לכל דורש. המרכז הוקם בסיוע שותפות ביחד ערבה-אוסטרליה של הסוכנות היהודית.

השנה המרכז מציע גם פעילות השאלה של ערכת כלים רב-פעמיים לשימוש באירועים במטרה להביא לצמצום ייצור פסולת. את המרכז מובילה גילי פיינר.

פעילות חינוכית: תוכנית ייעודית ומתמשכת לחינוך סביבה ומדע לנוער. התוכנית מתקיימת ב"חממת הערבה" - החווה ללימודי מדע, חקלאות וסביבה בערבה. אורך התוכנית 3 שנים. במועצה פועלת ועדה לאיכות הסביבה. בוועדה חברים נציגי מועצה ונציגי ציבור במטרה לסייע בהגדרת היעדים של היחידה הסביבתית ולהוביל למימושם. פרוטוקולים של ישיבות הוועדה זמינים באתר האינטרנט של המועצה.

מיכל אסיף

מנהלת היחידה הסביבתית

הוועדה חקלאית

חדקונית הדקל בערבה

בשנה האחרונה מתבצעות לכידות של חדקונית הדקל במטעי התמרים בגוש "קול אמריקה"

חדקונית משופדת על קוץ תמר
צילום: אורן קורין

שבעידן. המו"פ והגנת הצומח מקבלים הנחיות לביצוע טיפול במטעים בהתאם להנחיות ולמחזורי הטיפול.

בעת האחרונה הופיעו לכידות בודדות גם בשטחי התמרים בגוש "גדרון" שבחצבה. הופעת החדקונית והשפעתה על מטעי התמרים בערבה מדאיגה ויש לתת לכך מענה מידי על מנת למגר אותה באזורנו. לשם כך הוועדה החקלאית מנהלת משא ומתן עם חברת אגרינט - המספקת סנסורים לחישת החדקונית בעצים - לצורך רכישה מרוכזת של סנסורים. במקביל, אנו פועלים עם מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות על מנת להסדיר מענק שייתן מענה לחקלאים ויוזיל משמעותית את עלות רכישת הסנסורים. מי שמעוניין במידע על הסנסורים ולהצטרף לרכישה המרוכזת מתבקש ליצור קשר עם הוועדה החקלאית.

בחירות למועצת הצמחים: באמצע נובמבר התקיימו הבחירות הארציות לוועדות הענפיות של מועצת הצמחים. בכל ועדה ענפית - ירקות, פירות, הדרים ושמן הזית נבחרו 15 נציגים. מהערבה נבחרו לענף הירקות אילון גדיאל ולענף הפירות אורן קורין. תודה לחקלאים

שעשו מאמץ ובאו להצביע ולבחור נציגות שלנו שתסייע בנייתו של כספי ההיטלים שאותם אנו משלמים.

מס המעסיקים: בהמשך להסכמות להארכת הפטור ממס מעסיקים, אליהן הגיעו שר החקלאות ופיתוח הכפר, אלון שוסטר, ושר האוצר ישראל כץ, הממשלה אישרה בשבוע שעבר את הארכת הפטור ממס המעסיקים. **עובדים זרים:** משרד החוץ הודיע כי מנובמבר 2020 ועד למרץ 2021 יובאו לארץ 3,000 עובדים זרים מתאילנד על מנת להשלים את המכסה הנוכחית. על חקלאים שיש בידיהם ויזות פנויות וטרם הגישו בקשה, לפנות ללשכות הפרטיות, היות שלא ידוע אילו תנאים יתקיימו אחרי מרץ 2021.

קרן בונה טרה: השנה הוגשו 15 הצעות לקול קורא שפרסמה הקרן. בקרוב נציגי הקרן יערכו סיורים אצל מגישי ההצעות. לקראת אפריל תקבל ההחלטה על ההצעות הזכות. בהצלחה לחקלאים שהגישו את ההצעותיהם.

אורן קורין

יו"ר הוועדה החקלאית

האבקה תמרים באמצעות רחפן

רחפן איבוק צילום: באדיבות מו"פ ערבה

עם מכל לנשיאת 700 גרם אבקה ומערכת לערבול ופיזור האבקה. היות שגודל מכל הנשיאה מוגבל, הוחלט לנסות ולאבק את העצים בתערובת המכילה 98% אבקה ו-2% פחם פעיל. במהלך חודש מרץ ועד תחילת אפריל 2020 נערכו 4 איבוקים מדי שבוע. בכל איבוק יושמו כ-4 גרם אבקה לעץ ונבדק הגובה האופטימלי לביצוע האיבוק. יעילות הביצוע נבדקה באמצעות איסוף אבקה על גבי זכוכיות שהוצבו בגובה הפרחים ובדיקתן תחת מיקרוסקופ. זאת בנוסף לבדיקה של הימצאות אבקה על האבקנים ועל פני הצלקת, גם כן בעזרת מיקרוסקופ. בהמשך הניסוי, נשקל היבול ונערך מיון לפי איכות. היבול שהתקבל מהעצים שהואבקו על ידי הרחפן הגיע לממוצע של כמאה קילו לעץ (זהו ממוצע יכול מקובל לעץ בוגר). נמשיך לבחון שיטת האבקה זו על מנת לייעל את עבודת הרחפן ולהפיק את המירב מהשימוש בטכנולוגיה

זו לטובת מטעי התמרים בערבה תוך בדיקת התכנות כלכלית מול השימוש במפוח נישא על גבי טרקטור.

אילון גדיאל,
מנהל מו"פ ערבה תיכונה וצפונית-תמר

רחפנים מצויים בשימוש בענפי חקלאות שונים החל משנת 2016. עיקר השימוש בהם הוא בצילום תרמי המסייע לזהות מחסורים במים וחנקן. שימוש נוסף ברחפנים נעשה בהאבקה של מיני עצים שונים לדוגמה - שקדים, פיסטוק ומיני נשירים נוספים. עיקר השימוש ברחפנים בארץ מתקיים על ידי רשויות המחקר. היישום המעשי בשטחים חקלאיים מתקיים גם כן, אולם פחות. בשנת 2019 צוות המו"פ בהובלת ד"ר אפי טריפלר החליט לבחון שימוש ברחפן להאבקה תמרים ואת שילוב תהליך האבקה עם איתור מחסורים בעת ביצוע האבקה. לשם כך יצרנו קשר עם חברה המספקת פתרונות לשימושים שונים באמצעות רחפנים. החברה פיתחה רחפן

מחקרים על הכחדה

האם אנחנו בדרך להכחדה המונית? שאלה זו היא אחת השאלות העיקריות שעומדות במוקד התרחישים שמנסים לנבא את גורל כדור הארץ, במיוחד בהקשר של ההתחממות הגלובלית. אחת הדרכים לענות על השאלה הזו

צילום: סיגל אברמוביץ פורסם בירחון פליאוביולוגיה

את התגובה של המין *Guembeltria*, השורד היחיד של אותה הכחדה מבין הפורמיניפרים. ההבנה כיצד הגיב לאותם אירועים ומה היו אסטרטגיות החיים שלו אשר אולי עזרו לו להתמודד, מאפשרת לנו לחזות כיצד בעל חיים יגיבו לאירועים דומים בעתיד ולמי יש תכונות כדי לשרוד ולשגשג.

משך זמן התאוששות המערכת האקולוגית ובסיס שרשרת המזון לאחר קריסה: מחקר זה בוחן חתכים גיאולוגיים שונים בישראל ומתוצאות ראשוניות מתגלה התאוששות מהירה של היצרנים הראשוניים (אצות, עצים, צמחים) בעקבות האירועים (יהיו אשר יהיו) שהובילו לקריסתם ולמרות זאת, היו בעלי השלכות דרמטיות שהובילו להכחדה.

תוצאות המחקרים הללו ממחישות את הקשר ההדוק בין שינויי אקלים קיצוניים כגון אלו המתרחשים כיום להשלכות המדאיות הגורמות להיעלמותם והכחדתם של מיני בע"ח וצמחים.

ד"ר שרית אשכנזי פוליבודה
מנהלת מו"פ מדבר וים המלח
שלוחת הערבה התיכונה

היא לבחון אירועי הכחדה המוניים שהתרחשו בהיסטוריה של כדור הארץ. לשם כך, מתקיימים במו"פ המדעי שלושה מחקרים הבוחנים באמצעות מאובנים מיקרוסקופיים של יצורים ימיים הנקראים פורמיניפרים (חוריריות) את ההכחדה שהתרחשה לפני 66.02 מיליון שנה (בסוף תקופת הקרטיקון) שבה נכחדו 70% מסוגי בעלי החיים כולל הדינוזאורים.

כיצד התרחשה ההכחדה: ישנן תאוריות רבות לגבי הסיבה להכחדה (כגון נפילת אסטרואיד). מחקר זה בוחן את הקשר שבין אירועים געשיים אינטנסיביים וממושכים שהתרחשו בהודו במאה אלף השנים שקדמו להכחדה, לשינויי אקלים קיצוניים שבסופו של דבר הובילו להכחדה. מחקר זה נעשה בהר צין שבו נחשפים סלעים ששקעו באותה תקופה ובהם מוצאים עדויות לאותם אירועים געשיים (כגון עליה בריכוז היסוד כספית בשכבות הסלע), ומוכיחים שהשפעה של אירועי הגעש הייתה גלובלית ומשמעותית.

תגובת בעלי חיים לאירועים שקדמו להכחדה: מחקר זה המתמקד גם כן בחתך בהר צין, בוחן

ביטחון

צילום: אורין ינקו

קורס חובשים של מד"א נפתח החודש עם 18 משתתפים

בין השיטין

שישי שוק בחוות בין השיטין

בהמשך לפתיחת הפעילות בתחום התיירות בחודשיים האחרונים, חוות בין השיטין פתחה את שעריה לביקורים. בכל יום שישי בבוקר התקיים בחווה "שישי שוק" שכלל מכירת תוצרת טרייה, סיוורים חקלאיים ובית קפה. לחווה הגיע בכל יום שישי קהל מגוון של צעירים ומבוגרים, מקומיים ואורחים באווירה מעולה במרחב פתוח ומלא חיים. אנחנו מודים לשותפות ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית על התמיכה בחווה בשלוש שנות הפעילות הראשונות.

עבודה עברית: התוכנית תפסה תאוצה בשנה החולפת. כ-200 צעירים בוגרי צבא נמצאים בתוכנית במהלך החודשים האחרונים. הם מחולקים לקבוצות של 30-50 צעירים ב-7 מוקדי פעילות לאורכה של הערבה, מעידן ועד קיבוץ יהל. התקופה הזו מחברת אותם לערבה ומתוך כך חלקם גם בוחרים להישאר באזור לאחר תקופת "המועדפת" בשלל עבודות נדרשות באזור.

מדרשת הערבה: הפרויקט נמצא בשנתו השנייה וממוקם זמנית במושב עין יהב. בימים אלה מתחילה העבודה על הקמת מתחם הקבע של המדרשה בכניסה ליישוב ספיר. הקמת המתחם מתבצעת בתמיכת החטיבה להתיישבות ובשיתוף פעולה עם המועצה האזורית והיישוב ספיר.

SOS WIFI: לשמחתנו בחודשים האחרונים לאחר שהתקבלו האישורים המתאימים, רוב ההתקנות מתבצעות בדרום. המערכות המאפשרות תקשורת WIFI במסלולים ללא קליטה סלולרית הותקנו במהלך החודשים האחרונים בנחל חווה, נחל צאלים, נחל אשלים, נחל חתירה-מעלה ימין ומעלה פלמ"ח. עד עתה הותקנו 23 מערכות במסלולים בצפון ובדרום ובמהלך החודשים הקרובים נמשיך בהתקנות כאשר היעד שלנו לשנה הקרובה הוא להשלים התקנה של 60 מערכות.

אבישי ברמן
מנכ"ל

מיונים למכינות בערבה: אנחנו לקראת סופם של תהליכי המיון לשנת הלימודים 2021-2022 למכינות בערבה. גם השנה המכינות בערבה זוכות לביקוש גבוה ואלפי שמיניסטים פנו אלינו במהלך החודשים האחרונים על מנת להתקבל. בהתאם למגבלות הקורונה, חלק משמעותי מתהליך המיון הראשוני בוצע מרחוק באמצעות שיחות וראיונות זום. אלו שעברו את השלבים הראשונים הגיעו לימי חשיפה וראיונות בערבה. מרגש לראות בכל שנה חברה צעירים מלאי מוטיבציה וכישרון המעוניינים לדחות את שירותם הצבאי בשנה לטובת שנת שירות או מכינה, לטובת פיתוח אישי לצד תרומה לקהילה.

צילום: סמדר גרייף

שישי בחווה

ועדה ללא נייר

במסגרת השינויים בתהליכי הרישוי, משרדי הוועדה עוברים לעבוד עם מינימום נייר מודפס. ברמה המעשית, החל מ-1 בינואר 2021 יתקבלו במשרדי הוועדה אך ורק קבצים דיגיטליים במסגרת תהליך ההיתר וכך גם נופקו האישורים. השינוי יאפשר חיסכון בכסף

ובזמן, ויש בו גם ערך בהיבט הסביבתי. בתום תהליך המעבר למסמכים דיגיטליים, בעוד מספר חודשים, ההיתרים שיצאו יהיו חתומים דיגיטלית ללא עותק מודפס. המעוניינים בעותק מודפס יוכלו להדפיס אותו עצמאית במכון העתקות.

מהלך זה דורש הסתגלות, לכן התחלנו בחודש האחרון (דצמבר) בהרצתו כדי לבחון ולמצוא

את הדרך היעילה והנוחה ביותר למימוש. אנחנו ערוכים לסייע לעורכי הבקשות בכל התהליך ההסתגלות למסמכים דיגיטליים ונעבוד איתם בשיתוף פעולה מלא על מנת לתת לתושבים את השירות הטוב ביותר.

כרמל הר-גמליאל
מהנדסת המועצה

שותפות ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית

סיכום שנה ומבט לשנת 2021

השותפות נועדה לחבר בין הקהילות היהודיות בערבה ובאוסטרליה. היא מתאפיינת בפעילות פנים אל פנים של משלחות מהערבה ומאוסטרליה. מפגשים אלה נעצרו בשנה החולפת ושינו את אופי הפעילות באחת. נדרשנו להתאים את העשייה, לבחון איך ניתן להביא לפעילות אשר תקדם ותתמוך בשתי הקהילות. המציאות החדשה לימדה אותנו שעלינו להוציא את הראש מחוץ לקופסה ולחפש כיווני פעולה חדשים ויצירתיים, תוך שמירה על העקרונות, המטרות והיעדים שיסייעו בהובלת השותפות והקהילות קדימה. **תמיכה שנתיים בפרויקטים בערבה:** בחודש דצמבר התכנסה ועדת ההיגוי לסיכום שנת 2020 ולאישור תקציב לשנת 2021. גם בשנה החולפת השותפות השקיעה כ-\$260,000 בפיתוח אזורי כלכלי ועסקי, ובפיתוח קהילתי חינוכי ותרבותי. בשנת 2020 תמכה השותפות

בפעילות של מתחם ה"מייקס-ספייס", בפרויקט "גן בטבע", בתכנון ושיפוץ מרכז אופק ללמידה דיפרנציאלית בביה"ס התיכון שיטים דרכא, במימון הפעלת שבעה מרכזי לימוד במושבים שנועדו לסייע בלמידה מרחוק. השותפות תמכה גם בהכשרת מורים וצוותי החינוך בפרויקט "מורי הדרך" של מחלקת החינוך. אנו שמחים וגאים לראות את "החווה החקלאית" של עמותת בין השיטין פועלת ויוצרת מוקד תיירותי וחוויה חקלאית.

פרויקטים מותאמים לתקופת הקורונה: על מנת לקדם מענה לצרכים שהתעוררו בעקבות משבר הקורונה, מחלקת הרווחה בסיוע השותפות הובילו פרויקט עבור קהילת הערבה "חזקים ביחד", בעזרתו הוכשרו צוותים לטיפול ומענה בצורכי הקהילה ברמה המושבית והאזורית והופעלו קבוצות טיפול ותמיכה במגוון תחומים. בתחום קשרי הגומלין הצבנו מטרה לחשיפת הערבה לקהילה האוסטרלית. על מנת להשיג את המטרה, מחלקת התיירות הפיקה בסיוע השותפות שישה סרטי תדמית על אזור הערבה התיכונה, וחיברנו את חברי

הקהילה האוסטרלית לאירוע וירטואלי ייחודי "פסטיבל הסרטים" היישר לסלון הביתי בביתם באוסטרליה. צוות תאומות הגנים בשיתוף מרכז "כמה שצריך" דאג לשלוח ערכות "חידונים" ליצירת סביבונים מחומרים ממוחזרים כמו טפטפות השקיה, לשבעה גני ילדים במלבורן אוסטרליה.

היערכות לשנת 2021: לאחרונה הוגשו לשותפות פרויקטים במסגרת "קול קורא" לתמיכה בשנת 2021. השנה בחרנו לצאת בשתי פעימות "קול קורא" כדי שניתן יהיה לאפשר ראייה ומענה דינאמי ולהתאים את התמיכה לצרכים ולשינויים הבלתי צפויים.

שותפות ביחד ערבה אוסטרליה תמשיך ליצור ולהשפיע - בהבנה ברורה שנעבור את זה ביחד!

תודה למתנדבי השותפות בערבה ובאוסטרליה על הנתינה ועל המעורבות הרבה למען הקהילות.

היא-לי בלוך עשת

ממונה שותפות ביחד ערבה אוסטרליה של הסוכנות היהודית.

קהילת הערבה משתתפת בצערה של משפחת אסף על מותו של

חגי אסף ז"ל

תנחומים לרעייתו שגי ולבנותיו ענבל, שרון, סמדר ואורנה ולמשפחותיהן
יהי זכרו ברוך

קהילת הערבה משתתפת בצערה של משפחת טל על מותו של

אליק טל ז"ל

תנחומים לרעייתו גילה ולילדיו עדי, ינון ונופר ולמשפחותיהם
יהי זכרו ברוך

הזבר הבא

סייבר בערבה

רינת רוזנברג

ב-3 בדצמבר בשעה 12:00, אזור התעשייה בספיר נראה היה כמו סט של סרט. המתבונן מן הצד היה יכול לחשוב שנקלע לצילומים של סצנה מלאת סתירות הכוללת ערבוב של דמויות, חלקן בלבוש חגיגי אוחזות כוס יין תחת שמשיה המגינה מהשמש הקופחת, חלקן בג'ינס וטי שירט. כולם עוטים מסכות (הקורונה... אוי הקורונה), דגלים מסמנים את המתחם החגיגי, צוות צילום, מסכי הקרנה, פודיום בחזית הבניין והתרגשות ניכרת. "מעניין מה מצלמים כאן?" היה המתבונן שואל...

ה אמת היא שהמציאות אפילו דמיונית יותר מכל מה שהיה מעלה בדעתו. היה זה אירוע לכבוד פתיחת שלוחה של חברת NSO בערבה. לאירוע הגיעו חברי הנהלת NSO ונציגות מהערבה, והוא שודר בזום לכל העובדים במשרדי החברה בהרצליה. למי שלא מכיר, חברת NSO היא חברת הייטק ישראלית, מהמובילות בעולם, המפתחת טכנולוגיות מתקדמות שמטרתן לסייע לסוכנויות ממשל וגופי אכיפת חוק ברחבי העולם למנוע פשיעה וטרור ולהציל חיים.

ב-2 בדצמבר 2019 פגשתי בערבה את רמון אשכר. רמון הגיע לביקור, שבאותם ימים נראה הזוי ותלוש מהמציאות, כדי לקדם, כאן בערבה, הקמת שלוחה של חברת סייבר - מהמובילות בתחום ברמה עולמית. עמותת בין השיטין, שבה אני עובדת, אירחה באותו יום את שר החינוך, זה היה אי אז בימים הרחוקים לפני הבחירות שאת מספרן כבר הפסקנו לספור, ורמון הצטרף לקראת סוף ביקורו. באותו יום הוא סיפר לי שהוא מקדם הקמה של מסגרת לימודים והנחייה שיאפשרו חיבור של תלמידי בית הספר בערבה לעולם הסייבר ולכל מה שעולם זה טומן בחובו. העובדה ששר החינוך ביקר באזור הייתה מבחינתו של רמון בונוס, והוא ניצל את ההזדמנות כדי לשתף אותנו בחזונו וכדי לרתום גם אותו אל החלום. השר הוחלף זה מכבר ועוד תהפוכות רבות התחוללו, אבל החלום הפך מאז למציאות, או לכל הפחות עבר שלב והפך לעובדה קיימת. כשנדע לי שצפוי להתקיים טקס לציון פתיחת שלוחת NSO בערבה, התקשרתי לרמון כדי

לבקש ממנו שעכשיו, כשהחלום הזה מתממש, יתראין לעיתון המועצה ויחשוף את המהלך לציבור בערבה. הוא הסכים מייד ובלי היסוס. סיפורנו מתחיל בתחילת שנות השישים של המאה העשרים. חייל בשם יהודה סבן (לימים יהודה אשכר סבן) מגיע עם גרעין ב' להיאחזות עין יהב. במהלך שירותו בהיאחזות צפוי היה להגיע לביקור אלוף פיקוד הדרום של אותם ימים - אברהם יפה ז"ל. לקראת הביקור המתוכנן, ההיאחזות לבשה חג והכינו את המחנה לבואו. על יהודה הוטל להכין שושנת רוחות יפה שתעמוד בפתח ההיאחזות. בתום הכנת שושנת הרוחות ביקש רמי וייסבונך שהיה מפקד ההיאחזות לחשוב על כתובת הולמת לרוחב קיר בטון שבמעלה הכניסה

בערבה יש את הנופים היפים ביותר שאפשר למצוא בישראל עם שקט שאני מאוד מתחבר אליו, ויש גם את הסיפור של אבא שלי. הדברים מתחברים לי ואני מרגיש קשר למקום

להיאחזות. יהודה הציע לכתוב 'ארץ קיץ'. רמי חשב שחסר בזה קישור ייחודי למקום והציע להוסיף מילה שתבטא זמן. בארוחת ערב של אותו יום שאל אותו יהודה מה דעתו על 'ארץ הקיץ הנצחי', תשובתו הייתה - "מבריק!"

צילום: באדיבות ארכיון עין יהב

השלט בכניסה לעין יהב בשנות ה-60

זה היה מושלם. כל כך מושלם, שהשלט שהוכן הפך להיות הסלוגן של מושב עין יהב מאז ועד היום. השלט עבר (פיזית) מההיאחזות ליישוב הקבע ונמצא סמוך לכניסה לעין יהב. יהודה עזב את עין יהב, המשיך בשירותו הצבאי, השתחרר ולמד באוניברסיטה בירושלים ולאחר מכן באוניברסיטת חיפה, נישא לרחל בת קיבוץ מעלה החמישה והמשפחה קבעה את מושבה בקריית טבעון.

רמון, בנם של יהודה ורחל, נולד וגדל בקריית טבעון רחוק מאוד מעין יהב ומהערבה. את לימודיו בתיכון למד רמון בבית הספר הטכני של חיל האוויר במגמת אלקטרוניקה ומחשבים ושימש כרכז צעיר בתנועת הצופים. את לימודיו המשיך לשנת י"ג שבמהלכה ריכז את שבט הצופים והגיע להחלטה שהוא רוצה להתגייס לנח"ל ולהיות בשטח. ההורים חשבו שזו תהיה טעות להפסיק את הלימודים ופעלו כדי לשכנעו שלא יוותר על האפשרות לסיים את הלימודים ולהתמקצע. אחרי מסע שכנוע התקבלה פשרה: הוא המשיך את לימודיו ואחריהם התגייס ליחידת שדה של חיל האוויר אשר התמחתה בפריסת ציוד למשימות טכנולוגיות מבצעיות ללוחמה אלקטרונית. הפשרה הזו קבעה למעשה את מסלול חייו המקצועי עד היום.

הוא נשאר בקבע 3 שנים. "אהבתי את היחידה ורציתי להישאר בה. יחד עם זאת אלו היו גם הימים שבהם בועת ההייטק הייתה בשיאה. שני מילואימניקים של היחידה שעבדו כל אחד בחברה אחרת הציעו לי להצטרף לחברות שבהן עבדו. לאחר מספר פגישות בחברת ECI היה לי ברור שאני רוצה להצטרף לעולם ההייטק שכאמור היה בשיאו בתקופה ההיא, ואכן עזבתי את היחידה והצטרפתי לחברת ECI. בהמשך עבדתי בתפקידים שונים במספר חברות. בשנת 2015 פנו אליי מחברת NSO והציעו לי להצטרף לחברה. בעקבות הפנייה הזו נקבעה לי פגישה עם שלו חוליו המייסד והמנכ"ל של החברה. את הפגישה הזו אני זוכר היטב. שלו השאיר עליי רושם מאוד טוב. יש בשלו שילוב של חום, ערכים, ציוניות, אנושיות וטוב לב, שהם די נדירים ומפתיעים והם מצטרפים לחריפות וחשיבה מהירה. זה בלט מאוד במפגש הראשוני איתו, והמפגש שלנו היה מאוד חיובי. וכך מצאתי את דרכי לחברת NSO. היום אני סמנכ"ל בחטיבה העסקית של החברה שבה אנחנו עוסקים בפיתוח ושימור לקוחות. ואני מרגיש בר מזל ומלא גאווה על היותי חלק מהחברה הזאת."

איך כל זה מביא אותך לקידום פרויקט של החברה בערבה?

"את הערבה אני אוהב. אני מטייל בה הרבה מאוד. במדבר יש עוצמה והוא נותן פרופורציות על המקום שלנו בעולם. אני אוהב מאוד את האופן שבו חיים גורי מתאר זאת:

'יש אנשים שאינם יכולים להיות במקום הזה, צהוב להם מידי, שקט שאפשר להשתגע, יש אנשים שאלוהים גדול עליהם במדבר הזה. אנשים נבהלים כשהם שומעים את הכוכבים בלילות.

אבל יש גם אנשים שנדבקים לשקט הזה, ואינם יכולים לשוב ולהיפרד ממנו. אלה, יישארו כאן'.

אני מאלה שלא יכולים להיפרד. בערבה יש את הנופים היפים ביותר שאפשר למצוא בישראל עם שקט שאני מאוד מתחבר אליו, ויש גם את הסיפור של אבא שלי. הדברים מתחברים לי ואני מרגיש קשר למקום. ככל שחולפות השנים ואני מכיר יותר ומתחבר יותר לערבה אני גם מתחיל לראות את הקשיים. לדעתי הקושי העיקרי הוא ההתבססות המוחלטת על חקלאות. אני חושש שלא הגיוני להמשיך ולהתבסס על מקור פרנסה אחד. זה מגביל את האזור ומסכן את התפתחותו. אדם שרוצה לחיות בערבה ואינו חקלאי מה יעשה? ממה יתפרנס? זה מגביל את ההתפתחות של האזור. הכשל הזה הטריד אותי והתחלתי לבדוק את העניין, מה אפשר לעשות כדי לשנות את המצב הזה. מה עושים כדי לאפשר התפתחות וקליטה של בנות ובנים ותושבים חדשים ולספק מקורות תעסוקה. לדעתי כדי להתפתח ולצמוח נחוצה הטרוגניות שתביא

להגדלת האוכלוסייה בערבה וביסוסה. לא נראה לי שהכיוון הוא להביא לערבה מאות אלפי תושבים. זה לא הדבר הנכון אבל ודאי שיש מקום בערבה לאוכלוסייה גדולה יותר מכמה אלפים בודדים וחובה עלינו לאפשר זאת, אם אנחנו רוצים להבטיח את המקום לדורות הבאים.

בסוכות 2019 הגעתי למסקנה שחייבים להביא הייטק לערבה. הרצון והצורך בערו בי והרגשתי שאני חייב להתחיל במעשים. חיפשתי את הפרטים להתקשרות עם ראש המועצה ושלחתי לאייל בלום מייל. זה היה מייל נאיבי שבו פרסתי את משנתי, את הרקע שלי, וסיפרתי על החזון שיש לי להביא הייטק לערבה ועל רצוני לקדם את העניין ושכל מה שאני מבקש כדי להוביל את המהלך זה חדר עם חשמל ומזגן! זהו.

כל עובדי החברה שהיו במשרדים באותו יום הגיעו לשמוע, כולם הביעו עניין לקחת חלק בפרויקט בערבה. בפתח שאלתי את עובדי החברה: "מתי בפעם האחרונה עשית משהו בפעם הראשונה?"

לא הכרתי את אייל ולא ידעתי עד כמה הוא יודע לדחוף ולקדם. להפתעתי הוא ענה לי מהר מאוד, דבר שאפילו קצת הבהיל אותי, כי באותו הזמן זה היה רק רעיון, אבל הרגשתי

שחייבים לדחוף אותו קדימה. קבענו להיפגש ולאחר זמן קצר נפגשנו בערבה. אז גם פגשתי את נעמי בקר שהצטרפה לפגישה. הגישה שאפיינה את המפגש הייתה מעשית ויישומית. הלכנו לראות את המתחם החדש שהוקם אז באזור התעשייה, ולמרות שהמתחם היה בחיתוליו הוא התאים בול - הרבה יותר מחדר עם חשמל ומזגן.

מכאן ואילך המשכתי לקדם את הרעיון כשמהצד של הערבה אני מקבל רוח גבית ומה שנהוג לכנות: can do approach - תמיד חיובי, בכל מצב, מול כל מכשול, למצוא את הפתרונות ולהביא את כוח האדם הנדרש, לשאול שאלות כדי להתקדם. הגישה הזו הייתה בכל השיחות והפגישות שהיו לי עם אייל, עם נעמי, עם מור ועם כל מי שהיה מעורב בקידום המהלך בערבה. זה הרשים אותי. בשלב הזה, כשאני כבר רואה כיוון ואפשרות לקדם את המהלך, נכנסתי לשלו עם הרעיון ש-NSO תהיה חלוצת הסייבר והתעשייה הטכנולוגית בערבה. התגובה של שלו הייתה מיידית: קדימה!

עוד לפני שנכנסים לתקציב הדרוש ולפני המכשולים האפשריים, האמירה הייתה כן מתוך הבנה וידיעה שזה הדבר שנכון לעשות, ושהוא בהלימה מלאה לערכיות והציונות לא רק של שלו עצמו, אלא של החברה כולה. סיכמנו שנקדם את הרעיון באירוע שיתקיים בחברה בנוכחות של נציגים מהערבה. הרעיון שהתגבש היה שתיפתח שלוחה של החברה בערבה, ועוד לפני שהשלוחה תוקם, נתחיל בקידום של לימודי סייבר וטכנולוגיה בבתי הספר בערבה (שיטים ואדם ואדמה) במטרה לחשוף את הנוער בערבה לעולם הזה, לתת להם כלים, ללמד, לצייד אותם ביכולת להשתלב בתחום. חלקם יישמו בשירות הצבאי את היכולות והידע שרכשו בבית הספר, חלקם בחיים האזרחיים, זה פתח לעולם שלם של יכולות והזדמנויות. הרעיון הוא ליצור מעגל שלם, שמתחיל בחשיפה של הנוער לעולם הטכנולוגי שבו הם יוכלו למצוא תעסוקה ללא צורך להעתיק את מקום מגוריהם. הרעיון שגיבשנו היה שעובדי החברה יהיו מעורבים בפרויקט ויכירו את הערבה ויעבירו באזור הכשרות לתקופות של שלושה חודשים, יחיו בערבה, יכשירו עובדים, יקשרו קשר עם משפחות מאמצות.

יום החשיפה של הפרויקט בחברה הגיע. האירוע נקבע לשעה 13:00. ב-12:45 לא הייתה באולם נפש חיה, לחץ.

צילום: באדיבות NSO

הצגת הפרויקט לעובדי NSO

רמון אשכר, שלו חוליו ואייל בלום במעמד גזירת הסרט בפתיחת השלוחה בערבה צילום: אלכס ליבק

אירוע הפתיחה של השלוחה היה מרגש במידה שקשה לתאר והוא לווה בהתרגשות שהתחלפה בתחושת אחריות גדולה - מה עכשיו? חלק גדול מהאחריות עובר לידיים שלכם בערבה ואתם חייבים להרים את זה, לאפשר לחזון להתממש. זה יקרה. זה יתחיל בקטן עם 2-3 חברות ובעוד עשר שנים יהיה כאן מתחם של מבנים שיאוכלס על ידי 4-5 חברות, וכל אחת תעסיק כמה עשרות עובדים. התחומים הם רבים ובכל חברה כזו יש מגוון של מקצועות ויכולות שאין כל סיבה שלא ימצאו להם מועמדים מתאימים בערבה. זה עולם שלם של הזדמנויות ואפשרויות. אחרי הטקס של חנוכת השלוחה נשארתי לישון בערבה. 500 מטרים מהצימר שבו ישנתי בעין ירב נמצאת מכינת עין ירב, שם פגשתי, ממש במקרה, את אחד המדריכים של המכינה ושוחחתי איתו. הוא בוגר של יחידה 8200, הוא והחברים שלו הם דוגמה לעתיד של הערבה, אם תהיה להם עבודה כאן, כאן הם יחיו. זה תפור עליו. זה ישאיר אותו כאן. זו הציונות בעיניים שלי. יהיו מכשולים אבל מי שיגיע לערבה לחיות ולעבוד בה, ירוויח בענק ויהיה חלק ממה שהיה גדול".

כל מי שהיה נוכח באירוע חנוכת השלוחה ב-3 בדצמבר הרגיש שמה שהיה חשוב קרה. הייתה התרגשות גדולה ותחושת מחויבות עצומה שהשיחה שלי עם רמון חיזקה. רמון מאמין גדול במהלך הזה. העשייה הזו בוערת בו, והוא מאמין בכל ליבו שזו תחילתה של דרך ושנחנו נמצאים בנקודת זמן שבה השינויים יעבדו לטובת הערבה וההתפתחות שלה. NSO היא הראשונה, אחריה יבואו עוד.

בערבה אינם חיסרון, היות שאנחנו מתייחסים למשרד בערבה כחלק מהמשרדים שלנו. אנחנו מחפשים עובדים לחברה שמתגוררים בערבה או שיעתיקו את מגוריהם אליה. הערבה מרוויחה מזה גם בהרחבת מקורות התעסוקה וגם באטרקטיביות לתושבים חדשים. לערבה יש יתרונות גדולים. בתחום שלנו אנחנו מחפשים אנשים יצירתיים, יזמים, נון קונפורמיסטיים, אנשים שחושבים אחרת,

היום כשמנהלים שלנו מחפשים עובדים, מגורים בערבה אינם חיסרון, היות שאנחנו מתייחסים למשרד בערבה כחלק מהמשרדים שלנו. אנחנו מחפשים עובדים לחברה שמתגוררים בערבה או שיעתיקו את מגוריהם אליה

זה יכול להיות מישהו ריאלי וזה יכול להיות פילוסוף או מעצב, אלה יכולים להיות אנשים ששואלים שאלות שאינם מפחדים ממכשולים. אני בטוח שאת המהלך שלנו יעשו עוד חברות. אני חושב שזו חובה לאומית של כל אחת ואחד מאיתנו לדורות הבאים, לא פחות מזה, ואני קורא לכל חברה בתחום שלנו לבחון איך ניתן לקדם מהלך כזה בערבה. אני בטוח שאפשר לקדם חיבורים עם חברות מתאימות נוספות שיגיעו לכאן. אחד הענפים המתפתחים עכשיו הוא ענף הרכבים האוטונומיים. לדעתי הערבה מתאימה בצורה מושלמת לחברות בתחום הזה וזה רק קצה הקרחון, וזו דוגמה אחת מני רבות.

בשעה 12:59 לא יכולת להכניס סיכה לאולם שהיה מלא עד אפס מקום. כל עובדי החברה שהיו במשרדים באותו יום הגיעו לשמוע, כולם הביעו עניין לקחת חלק בפרויקט בערבה. בפתיח שאלתי את עובדי החברה: "מתי בפעם האחרונה עשית משהו בפעם הראשונה?" אחרי שהצגנו את הרעיון ונעמי, שתמיד נכונה לדחוף, לכוון ולקדם, הציגה את נקודת המבט והמציאות בערבה ואת התוכנית להשתלבות בערבה, ההיענות הייתה אדירה. כולם רצו להצטרף למהלך.

מכאן התחלנו להתקדם. התחלנו לקדם את המהלך של מנטורינג לתלמידים בבית הספר. התחלנו לגבש את הנוסחה המתאימה לקידום המהלך. נוצר קשר מדהים בין עובדים שונים בחברה לבין צוות הליבה של הערבה לפרויקט, שכלל את נעמי בקר ומור ממן, הסבלנות שיש להן לפגישות ולהסברים ראוייה להערכה - הגישה תמיד איך כן ומה נכון, כדי להתקדם. היה יפה לראות איך לאורך התהליך אנשי החברה לומדים ומכירים את אנשי הערבה בבתי הספר ובמועצה. הקו הישיר שנוצר בין מור ממן לעובדי החברה שלנו, סוירים והסברים של מאיר צור סיפקו עניין ומקור מוטיבציה מתוך למידה על הערבה מאנשי הערבה. בשלב הזה כבר היה ברור שנוצר קשר רגשי ואמיתי בין עובדי החברה בהרצליה לערבה. עבורי זה היה חשוב מאוד היות שזה הבסיס למה שעתיד לבוא. ואז... הגיעה הקורונה.

בהתחלה זה נראה נורא אבל... זה פתח מרחב חדש של הזדמנויות. עבודה מרחוק הפכה להיות מובנת, נגישה, מעשית וזמינה. היא אינה חסם ברמה התפעולית. במקביל, ותוך כדי הקורונה, השקנו בחברה את אקליפס, מוצר חדש שנועד לתת מענה והגנה מפני רחפנים עוינים, ושאת פס האינטגרציה והבדיקות שלו החלטנו להביא לערבה. למרות ששקלנו להתחיל בגדול, אחרי חשיבה נוספת נראה היה שנכון יותר להתחיל צעד צעד ולגדול יחד עם אנשי הערבה מתוך שאיפה להצלחה ולא לרוץ מהר ואולי לסכן את כל המיזם. מיתנו את המהלך כך שבשלב ראשון יוקם קו אינטגרציה ובדיקות וממנו ימשיכו להתפתח ולהתרחב לתחומים נוספים שיופעלו על ידי אנשי הערבה. אחד הקווים המנחים שלנו להתפתחות השלוחה בערבה היה שהשלוחה בערבה תצמח יחד עם הצמיחה של פעילות החברה כולה, וככה למעשה כל מנהל בחברה שמעוניין להרחיב את הצוות שלו, יוכל להרחיב אותו עם עובדים בשלוחה בערבה. היום כשמנהלים שלנו מחפשים עובדים, מגורים

אישון במדבר

אלכס ליבק

מנחת ספיר, נובמבר 2020

עשינו עסק

הקובה של דלית

• בנוסח כורדי אסלי •

מי אנחנו

שמי דלית נחום. אני נשואה לשבתאי ויש לנו ארבעה ילדים. לפני 13 שנה הגענו מבית שאן לספיר מתוך רצון לשנות מקום ואווירה ולחיות במקום שטוב לגדל בו את הילדים. ההתחלה הייתה קשה בעיקר בגלל המרחק מההורים והמשפחה. הילדים רכשו מהר מאוד חברים, עבדתי בגן ילדים בצופר כ-4 שנים, והיום אני עובדת במחלקת הסלולר ובגזברות של החברה לפיתוח. שבתאי עובד כמכונאי רכב במוסך עין יהב. התאהבנו בערבה.

איך נולד הרעיון

העסק הוקם מתוך אהבה לבישול ורצון

להתפרנס ממה שאנחנו אוהבים לעשות. חיפשנו הכנסה נוספת וחשבנו מה אנחנו יודעים ואוהבים לעשות. מייד עלה הרעיון למכור קובה - מאכל שאני ממש מומחית בהכנתו. בלי האיש היקר שלי ששותף ותומך בכול ובלי חמותי שממנה למדתי וקיבלתי השראה במשך 20 שנה, זה לא היה קורה.

התנהלות העסק ביום יום

העסק שלנו צעיר, בן שנה בלבד. אנחנו מייצרים קובה כורדית אסלית בהכנה ביתית. במהלך השבוע אנחנו מכינים את המילוי: בשר בקר, טבעוני וללא גלוטן - הכול מחומרים טריים ומשובחים. לאחר הכנת המילוי אנחנו מכינים את הקובות עצמן, מקפיאים ואורזים. כך יש לנו באופן קבוע מלאי של קובות קפואות.

בחצר הבית אנחנו מגדלים, מנגולנד, במיה, סלרי וסלק, המשמשים להכנת המרקים. את המרקים עם הקובות ניתן להזמין בכל ימות השבוע. המטבח שלנו כשר. ניתן להתקשר ולהזמין בכל ימות השבוע - בהזמנה של יום מראש. במידת הצורך ובתיאום מראש מתקיימים משלוחים למושבים.

המוצרים שלנו:

קובות קפואות: לבישול, אפייה, טיגון במילוי טבעוני / בשרי / ללא גלוטן
סירים של מרקים מבושלים במרקים שונים
פלטת קובות מטוגנות מוכנות לאכילה

רגעי שיא

מאז שפתחנו את העסק אנחנו פוגשים אנשים מדהימים - תושבי האזור, מטיילים ותיירים שמגיעים לערבה. הפירגון שלהם הוא הסיפוק וההצלחה שלנו!

שאיפות לעתיד

אנחנו שואפים להרחיב את מעגל הלקוחות שלנו ושהמאכל הטעים הזה - הקובה האותנטית של העדה הכורדית - יהיה מוכר ואהוב עליהם כמו שהוא אהוב עלינו. בהמשך - אולי נגדל ונוסיף מאכלים נוספים. יש לנו כמה רעיונות...

מוטו

הקובה הטעימה בערבה!

תעודת זהות

דלית נחום

052-6544887

הקובה של דלית

צפר צמרת

על ציפורים וחיות אחרות

עודד קינן

הנצי"ר הנפול

החולה במהלך נדידת הסתיו. ספירות שעורכים צפרי אגמון החולה מצביעות על כ-50,000 עגורים שעוצרים באגמון וכ-35,000 עגורים שנשארים שם לחורף. תיירות ענפה התפתחה סביב העגורים ועשרות צלמים מפרסמים תמונות מרהיבות של העגורים בשעות הזריחה, השקיעה ועל רקע החרמון המושלג. מיליוני שקלים יוצאים מדי שנה על פרויקט האכלת העגורים ועל מניעת הנזקים שכמות כה גדולה של עופות גורמת לחקלאות. תופעת העגורים הזו היא חדשה יחסית ולא התקיימה בישראל

מתועדות בעשור הראשון של המאה ה-21. היום ניתן לצפות בדאות כמעט בכל אזור בארץ (כולל בשטחים החקלאיים בצפון הערבה) והן הפכו למקננות נפוצות יחסית. מה גורם למינים כאלו להרחיב את תחום תפוצתם בצורה כל כך מהירה? האם זה קשור אלינו, בני האדם? ומדוע, בעוד שהיחס שלנו למינים פולשים ואקזוטיים הוא שלילי ביותר, המינים הללו שמרחיבים את תחום תפוצתם מתקבלים בכבוד ובאהבה? עשרות אלפי עגורים אפורים עוצרים בעמק

לעולם לא אשכח את הפעם שבה הצלחתי לצפות בקינן הראשון של תורית זנבנית בישראל. הייתי בן 15 ויחד עם עוד כמה חברים נסענו בטרמפים לאילת במטרה לחזות בזוג היונים הזעירות שנפוצות בדרום אפריקה שהגיעו במקרה לאזורנו וקבעו בו את ביתם. 30 שנים אחר כך כבר אפשר לצפות בקיץ בתוריות הזנבניות לאורך כל בקע ים המלח ובמספרים גדולים. גם הדאה שחורת הכתף, דורס קטן ויפהפה, הייתה עד לא מזמן מזדמן נדיר ביותר באזורנו עם פחות מעשר תצפיות

צילום: עודד קינן

זכר של תורית זנבנית

עגורים באגמון החולה

צילום: עודד קינן

טרם הצפת אגמון החולה, גם לא בתקופות טרם ייבוש האגם. העגור האפור חרף (שהה בחורף) בעבר בישראל במספרים של עשרות ואולי מאות פרטים בלבד, אך בעקבות ההצפה המחודשת של האגמון בשנת 1993, החלה עלייה ניכרת במספר העגורים שעוצרים לחרוף בישראל. השינוי המדהים הזה בדפוס הנדידה קשור בגורמים גלובאליים ולוקאליים כאחד. התייבשות של אגמים באסיה, מזרח אירופה ובאפריקה מחד והצפה של אגמים ומאגרי מים במקומות אחרים מאידך, כמו גם שינויי אקלים ושינויים בחקלאות בכל אירופה ואסיה, שינו גם את נדידתם של העגורים. בתוך כך הפכה ההצפה של אגמון החולה בישראל וגידולי הקטניות בעמק החולה את המקום ליעד מועדף על עגורים אפורים, כך שהיום אנו צופים בתופעה מדהימה אך חדשה לגמרי. העגורים בולטים מאוד בקולניותם ובגודלם, וקל לנו לראות את השינויים הגדולים בתחום התפוצה שלהם בשנים האחרונות, אך תפוצתם של מינים רבים נוספים של ציפורים השתנתה בעשורים האחרונים. בספרו "שינויים ותמורות בעולם העופות במאה ה-20" מעריך ד"ר עזי פז כי מתוך כ-220 מיני עופות המקננים בישראל חלו שינויים בתפוצתם של כ-150, כאשר מחציתם ירדו בהיקפי תפוצתם בישראל ואילו תחומי התפוצה של המחצית השנייה של המינים דווקא עלו. בין המקננים שהפכו לנפוצים מאוד בישראל ניתן למנות את הסיקסק הנפוץ בכל ישראל, השרקרק הגמדי שהרחיב את תחום תפוצתו לכל אורך בקע הערבה, ים המלח ובקעת הירדן, התורית הזנבנית שעליה כתבתי בפסקה הראשונה שהפכה למקייצת ומקננת נפוצה בבקע ים המלח והערבה, ומינים אחרים שהחלו לקנן בקרבת יישובים ובמשכנות אדם כדוגמת סיס החומות, סנונית המערות, התנשמת, הדוכיפת והירגזי. מינים חורפים כמו אדום החזה, כחול החזה וחכלילית הסלעים הפכו לנפוצים מאוד בכל ישראל, והסבכי שחור הכיפה הפך בשנים האחרונות לציפור הנפוצה ביותר בחודשי החורף בישראל. אין ספק שכל השינויים הללו נגרמים כתוצאה מהפעילות האנושית. אם בצורה ישירה עקב תמורות בחקלאות, בהתיישבות ובצפיפות האנושית ואם בצורה עקיפה דרך שינויי אקלים. העובדה היא שעולם העופות משתנה לנגד עינינו באופן מהיר ודרסטי, ולא תמיד "לרעה".

שינויים אלו מביאים אותי לתהייה אמיתית לגבי שמירת טבע וסביבה. מה שונות המיינות המצויות שהגיעו הנה כתוצאה מבריחה מכלובים מהעגורים שהגיעו הנה כתוצאה

המגה-פאונה של אמריקה התרחשה עקב עודף ציד אנושי. אם כך, לאיזה טבע אנחנו שואפים לחזור? לימי הממותות? לימי סוריו של טריסטרם ברחבי ישראל? לימים טרם ייבוש אגם החולה? אני מאמין שאנחנו צריכים לראות את המושג שמירת טבע ומגוון מינים באופן קצת אחר. אין ספק שיש להמשיך ולשמור אזורים טבעיים רבים, להגן על מינים שנמצאים על סף הכחדה ולשמור באופן פעיל (כולל מיגור מינים פולשים) על מערכות אקולוגיות נדירות וייחודיות. אך יחד עם זאת אני גם מאמין שכמעט כל מערכת אקולוגית המסוגלת לקיים את עצמה באופן עצמאי ראויה לשימור, גם אם היא כוללת מינים פולשים, מרחיבי תחום תפוצה ומושתתת על שינויים מלאכותיים (מאגר נקרות הוא דוגמה חיה באזורנו). עלינו להבין שגם בגינות הפרטיות שלנו יש מערכות אקולוגיות שיכולות להגיע לאיזון ולהפוך לבנות קיימה. הטבע דינאמי ומשתנה והמין האנושי משנה אותו בצורה דרסטית, עשרות אלפי העגורים הם עובדה קיימת בטבע הארץ ישראלי היום, וכך גם הדאות שחורות הכתף, וסביר להניח שמינים אלו משפיעים על המערכת האקולוגית לא רק באופן חיובי, אבל המערכות האקולוגיות הן דינמיות מטבען והבריחה הטבעית פועלת גם על המיינות וגם על התוריות הזנבניות. אנחנו הם אלו שצריכים ללמוד לחיות עם זה, ולעשות ככל יכולתנו שהטבע סביבנו ימשיך להתקיים במגוון גדול וביופי מופלא, בכל מקום אפשרי.

משינויים ותמורות מעשי ידי אדם בחקלאות ובמקווי המים? האם מה שהופך מין פולש לכזה הוא רק דרך אופן הגעתו לאזור? מי שמגיע בספינות ובמטוסים נחשב פולש ומי שמגיע באופן עצמאי נחשב מקומי? לנו, בני האדם, יש תפיסה רומנטית של הטבע והיא משפיעה מאוד על שמירת הטבע ומגוון המינים באזור. יופייה של הדאה שחורת הכתף והעובדה שבעבר היה קשה לצפות בה, הופכים אותה לאורחת רצויה באזורנו. אך האם מישוהו בדק מה ההשפעה שלה על אוכלוסיית הבזים המצויים בישראל? אולי היא מתחרה איתם על המזון ופוגעת בתפוצתם? והאם אגמון החולה, שהוצף על מנת לשמש כמסננת למים המגיעים מהירדן לכינרת, יכול לעשות את עבודתו כאשר מתווספים אליו עשרות טונות של לשלשת עגורים? לתפיסה הרומנטית שלנו של שמירת טבע יש ממד כמעט דתי, היות שאנחנו מתייחסים אל הטבע כאל קבוע שאינו משתנה, כאילו שהוא נברא כפי שהוא ואנחנו רק הורסים אותו. אבל האמת מורכבת הרבה יותר.

כל דור ודור תופס את הטבע מסביבו בצורה אחרת, כתוצאה ממה שמוכר וידוע לו. מצד אחד קשה לנו להבין כיצד נראה הטבע באזורנו בעבר, טרם הפיכתנו למדינה הצפופה ביותר בעולם המערבי, ומצד שני אנו משווים תמיד את המצב לאיזשהו עולם רומנטי ורחוק שבו הטבע היה מאוזן ללא השפעה אנושית. הבעיה היא שבני אדם משפיעים על הסביבה כבר עשרות אלפי שנים, ומחקרים רבים מראים היום כי הכחדת הממותות, עצלני הענק וכל

אבנים מתגלגלות

ארכיאולוגיה ואקטואליה בערבה

רועי גילי

האדמה הטובה

צלליתו של תל ערד ודבשות גמלים רחוקים. סיפוריו איששו את סיפוריהם של ביילי ועארף אל עארף. הוא סיפר לנו על קרבות הדמים בבקעת ערד שעליהם שמע בילדותו והראה לנו את הסכם הפשרה שהכתיבו בשנת 1907 התורכים לשבטים המתכתשים ועליו חתמו ראשי השבטים וביניהם סבא שלו שהיה ראש שבט אבו רביעה בבוהן אצבעם כמקובל...

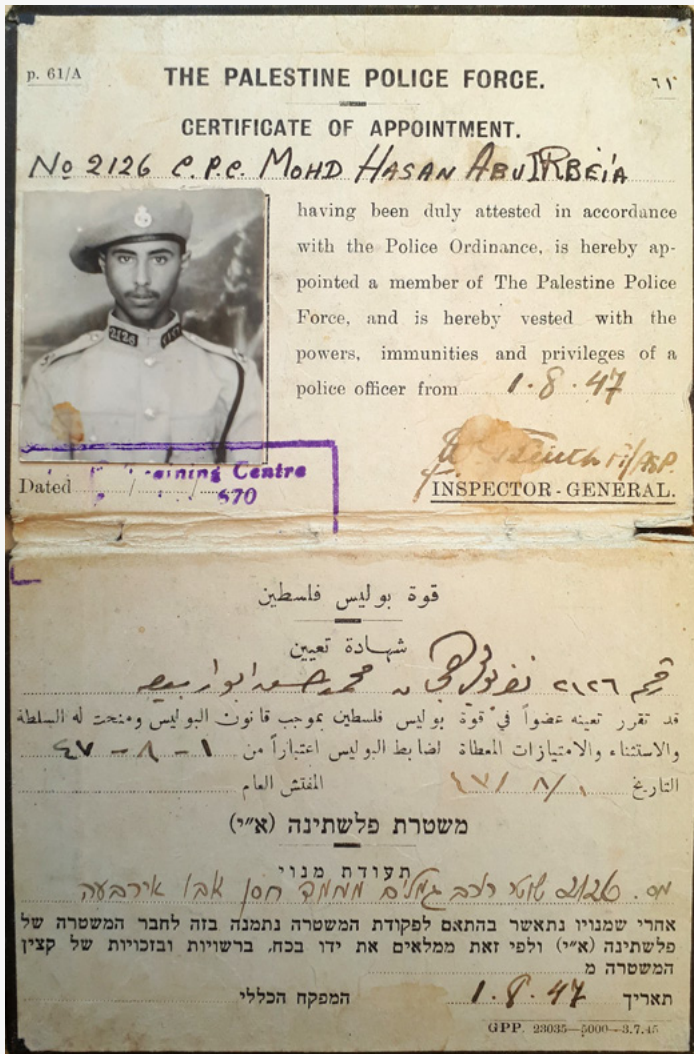
סיפוריו של מחמד כמו דיווחיהם של עארף אל עארף וביילי לא נתנו תשובה ברורה לשאלה על מה נסובו מאבקי השבטים, אך ניתן להבין שבתהליכי ההתנחלות הבדואית בנגב במהלך המאה השמונה עשרה והתשע עשרה עמדו גבולות הטריטוריות השבטיות במרכזם. העובדה הזו מפתיעה ומוזרה על רקע העובדה שהנגב של אותם הימים, אזור שגודלו למעלה מעשרת אלפים קילומטרים רבועים, מנה כמה עשרות אלפי אנשים לכל היותר. מדוע התכתשו אם כן תושביו המעטים של הנגב על האדמות הרבות האלו? רק חוקרים מעטים דנו בשאלות האלו מפני שהתקופה הזו, ממש כמו הממצא הכתוב ממנה, "נפלה בין הכיסאות" של ההיסטוריה, הארכיאולוגיה והאתנוגרפיה. הסופר האמריקאי רוברט ארדרי הציע בעבר ש"הציווי הטריטוריאלי"

עארף, ליקט חומר רב מפי הבדואים וספריו הם מקור המידע העיקרי על אורחותיהם בראשית המאה העשרים. גם האתנוגרף יצחק ביילי שתיעד בשנות השבעים של המאה שעברה את סיפוריהם של זקני הבדואים אסף מידע חשוב ורב על התקופה הזו וניסה להתאים בין המידע שקיבל לגיאוגרפיה של הנגב. מתיאוריהם של עארף אל עארף ושל ביילי מתקבלת תחושה של תקופה סוערת, עשרות שנים רוויות מתחים שבטיים, סכסוכי קרקעות ודמים. מה היה הרקע לסכסוכים האלו ועל מה נסובו? השאלה הזו סקרנה אותי תמיד. באוגוסט 2018 הזדמנתי יחד עם אבי ואחי, ששניהם נמנים על "חובבי הז'אנר" של ההיסטוריה הבדואית של התקופה העלומה הזאת, לביקור אצל שיח' מחמד חסן, מנכבדי שבט אבו רביעה. מחמד שהיה שוטר במשטרת הגמלים הבריטית היה אוצר חי ומהלך של תובנות וידע על ההיסטוריה של הבדואים ואורחותיהם. כבן תשעים היה, חד וצלול ושעה ארוכה הקשבנו לסיפוריו בבית הבווד שנבנה מאבני גזית על האוהל שבו גדל בכפר מכחול שבצפון בקעת ערד, למרגלות גבעות עירא. שעה של חסד הייתה זו ועיניו של הזקן הצטעפו והזדהרו כשסיפר בקול שקט וצרוד, רווי געגועים, על ימי בחרותו ועל זיכרונותיו. נכדו של מחמד שפט קומקום על גחלים שהונחו בקערת ברזל, גפנים ועצי תאנה עיטרו את החצר, נוף הגבעות הקירח נשקף מן המרפסת,

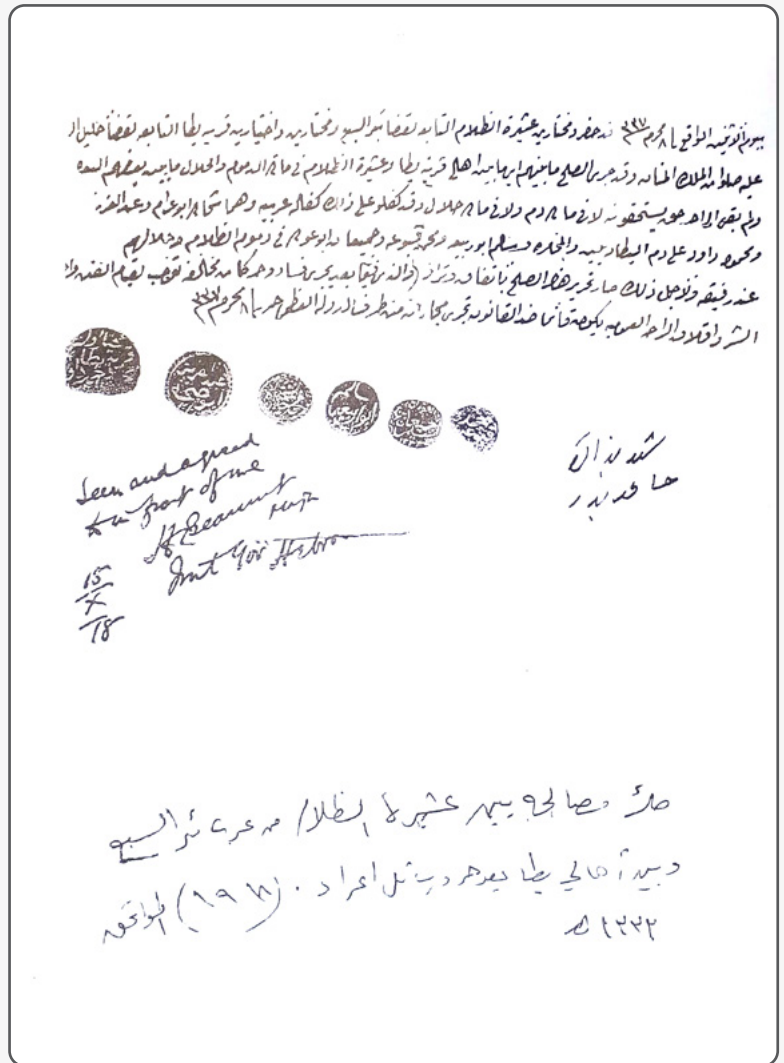
על המציאות ההיסטורית בנגב ובערבה מן המאה השבע עשרה ועד ראשית המאה העשרים יודעות לספר בעיקר האבנים. העותמאנים ששלטו בארץ בעת הזו לא התעניינו בשוליה של הארץ הנושבת ותיעוד היסטורי רשמי לתקופה הזו במסמכים כמעט שאין. גם החוקרים האירופאיים והאמריקאיים שהזדמנו לנגב גילו עניין מועט בתושביו. ואולם את ה"מאובן המנחה" של סוף התקופה הזו - חרסי "עזה" השחורים ניתן למצוא כמעט בכל מקום בנגב ובערבה וגם את הקברים, גלי האבנים ואתרי החניה. מבחינה זו דומה מחקר התקופה הזו למחקר התקופות הפרוטוהיסטוריות (ההיסטוריה של ראשית עידן הכתב) אלפי שנים קודם לכן, וגם השרידים החומרניים של שתי התקופות האלו דומים מאוד לעיתים. הארכיאולוגים תומס אדוארד לורנס (לורנס "איש ערב") וליאונרד וולי שהגיעו לנגב במשימת מחקר וריגול בראשית שנת 1914 הבחינו בעניין הזה וקטלגו את מבני האבן שמצאו בנגב ליותר מעשרה טיפוסים על בסיס שמותיהם בערבית. את תיארוך המבנים השונים ואת ההחלטה מה עתיק ומה חדש (כלומר - בדואי - בן תקופתם) הם עשו באופן אינטואיטיבי על סמך תחושות והיכרות כללית עם השטח. מקור מידע אחר שאמינותו נמצאת במחלוקת הוא סיפורי הבדואים והידע העממי שנמסר בעל פה. מושל באר שבע בשנות השלושים של המאה שעברה, הלאומן הערבי עארף אל

שיח' מחמד חסן אבו רביעה ז"ל צילום: רועי גילי

תעודת השוטר מחמד חסן במשטרת הגמלים מ-1947

השכס שביתת הנשק שנחתם בפיקוח העותמאנים בין השבטים המתכתשים בבקעת ערד, השיח'ים חתמו כולם בתחתית הנייר כבוהן אצבעם

את דרכן של עוד משפחות אל ענפי הפרנסה החקלאיים המסוכנים (מבחינה כלכלית), אבל בעיקר משום שאדמת הבראשית של הערבה, האדמה הטובה, בעיקר זו שממערב לכביש תשעים היא אוצר נדיר. במיוחד כפי שהיא, כיום, לפני שחולקה בנדיבות ולפני שניטעו עליה מטעי תמרים ונבנו בתי רשת וכך ראוי לה להישאר, למען הדורות הבאים ולמען העתיד.

"מי-חקם וישמר-אלה; ויתבוננו, חסדי יהוה" (תהילים קז מג).

מחמד חסן הלך לעולמו ב-6 בספטמבר 2019 ואת הטור הזה אני מקדיש לו ולמשפחתו המיוחדת.

על הידע שחלק איתי ועל חדות אבחנותיו אני מבקש להודות לאחי ד"ר אמיר גלילי חוקר התרבות הבדואית.

את מי לשאול לא נותר... אני מכל מקום נושא עימי מהתקופה הזו, ששרידיה תמיד מרתקים אותי, את דומיית האבנים - זיכרון שרידי המאהלים, את סיפוריו של מחמד ואת מילותיו של שבו: "לא לעולם חוסן" - אדמה היא מצרך נדיר ויקר שבו יש לנהוג במתינות ובחסכנות.

אחת לשנה מתכנסת מליאת המועצה האזורית הערבה התיכונה לדון בתוכניות הקליטה החקלאית. בתב"ע של מושבי הערבה מתוכננת הגדלה של כ-25 אחוזים בשטח האדמות החקלאיות שהם למעלה מ-10,000 דונם (!) קולות מחאה בודדים נשמעים לעיתים, אך תמיד מאשרת המליאה באופן כמעט פבלובי את תוכניות הקליטה כולן. אני (שהייתי אחראי במשך כמה שנים לקולות המחאה מן המשפט הקודם) סבור שהקליטה החקלאית מיותרת ואפילו מזיקה מסיבות רבות: משום שהיא בזבזנית מאוד בכסף ובמשאבי המים היקרים ומשום שהיא מעודדת מונוקולטורה ומסלילה

- אותו דחף קמאי לשלוט בעוד ועוד שטחים, הוא העומד בבסיס הלכידות החברתית של תרבויות האדם. לטעמי זוהי גישה מפחיתה ואפילו מזלזלת בהיגיון שעומד בבסיס התופעה הזו. לשבתאי לוי (שבו) חוקר הבדואים של דרום סיני הייתה תשובה אחרת לשאלה הזו. את הקנאות לאדמה ולטריטוריה הוא הסביר בלקחו של הזיכרון ההיסטורי ובצורך לשמור בתהפוכות העיתים על האדמה, המשאב הנדיר הזה שגם אם היום הוא מצוי בשפע, מחר ייתכן שיחסר: "אולם לא לעולם חוסן... עץ שאדם נוטע או בוסתן שהוא גודר, מעזק ומעבד שייכים לו לנצח... כח המשיכה של סיני היה גדול בעיקר בתקופות שנתרוקן מאדם, לאחר שתושביו נאלצו לנטוש אותו מחמת הרעב..." (הבדווים של מדבר סיני / שאבו: 83).

כך או כך נותרו השאלות פתוחות, מחמד חסן אבו רביעה הלך לעולמו בראשית הסתיו של שנת 2019 נשוא פנים ושבע שנים, וימים רבים חלפו מימי התנחלות השבטים הבדואים.

עוד מבט צילום טבע בערבה מאיה מיימוני

עומק ופרספקטיבה

עושים שימוש בהתנסות של קווים מקצוות מסגרת התמונה המובילים אל "נקודת המגוז" (נקודת מפגש הקווים). נקודה זו יכולה להיות בכל מקום בתמונה - העיקר שכל הקווים בתמונה מובילים אליה. בטכניקה זו משתמשים כדי ליצור "הולכת עין" אל האופק. יש דרכים שונות ליצור תחושת עומק: אור וצל, פרספקטיבה, שימוש בקווים או שימוש בעדשות עם אורכי מוקד שונים. שימוש נכון בפרספקטיבה יכול ליצור עומק ואשליה של תלת ממד בתמונה שהיא למעשה דו-ממדית. אני שואפת לייצר נפח ועומק בתמונות וליצור בתוך התמונה עולם שניתן "לטייל" בו.

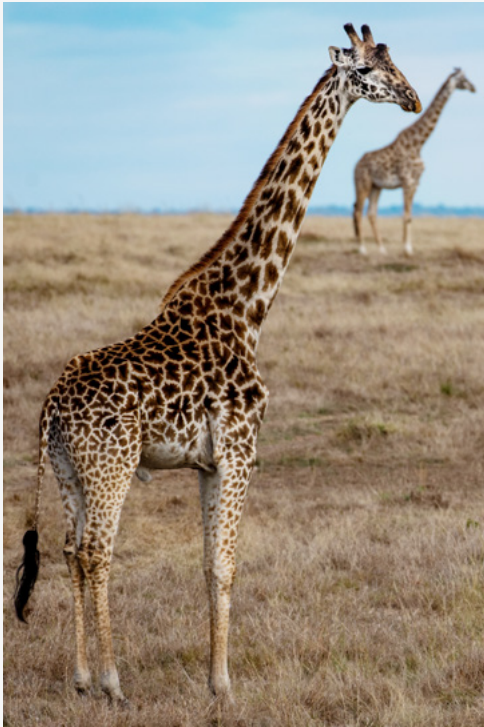
לראות לביאות תוקפות ג'רפה זה מראה נדיר בטבע. הג'רפות גבוהות וחזקות מאוד והלביאות מבינות היטב שהאנרגיה שישקיעו לא בהכרח תשתלם להן ועדיף שיפעלו כקבוצה. סיקרן אותי לדעת מה יקרה. אחרי המתנה ארוכה הג'רפות הבחינו בלביאות והחלו לרוץ אל האופק. אלמנט ההפתעה נכשל. הניסיון של הלביאות לא צלח, אולם הניסיון שלי להמחיש את המרחק, העומק והפרספקטיבה - צלח. כדי ליצור אשליה של עומק בצילום משתמשים בטכניקה מוכרת מעולם הציור, היא נקראת פרספקטיבה חד מגונית. הטכניקה הזו באה לידי ביטוי בציור "הסעודה האחרונה". בטכניקה זו

בחודש שעבר זכיתי לצאת לפרויקט של ספארי צילום בקניה. חוויה שאין דומה לה. בדרך העולה למרחבים של הסוואנה בקניה הנופים מרשימים ביותר, האוויר נקי וצח, הזריחות קרירות והשקיעות מלאות עננים במגוון צבעים, ובצידי הדרך עדרים של זברות, גנו, באפלו ואנטילופות. כל החושים דרוכים והעיניים מסרבות להיעצם אף לא לשנייה. באחד הימים עצרנו את הנסיעה בסוואנה כשנתקלנו ב-6 לביאות שהסתתרו מתחת לעשב הגבוה. הלביאות תצפתו על משפחה של ג'רפות, התרחקו אט אט אחת מהשנייה ואיגפו את הג'רפות, בהמתנה לרגע הנכון.

צילומים: מאיה מיימוני

ג'רפה ועטלף

פרספקטיבה שטוחה (כמו בתמונה של הג'ירפה והעטלף). תתקרבו כדי להגדיל, תתרחקו כדי להקטין!

חשוב לשים לב: השימוש בפרספקטיבה עמוקה מחמיא ומעצים נופים, בצילום אנשים לעומת זאת קירבה לא מחמיאה ונוצרים עיוות והגדלה שלא לצורך.

בצילום מטווח קצר, מה שקרוב אלינו יהיה גדול יותר ומה שרחוק מאיתנו ייראה קטן יותר (כמו בתמונה של שתי הג'ירפות). כשמתקרבים לאובייקט, המרחק בינו לבין שאר האובייקטים יגדל וכך נוצרת פרספקטיבה עמוקה. ניתן להעצים תחושה זאת על ידי שימוש בעדשה רחבה. אם נתרחק ונשתמש בזום ארוך נוכל לגרום לשני אובייקטים רחוקים אחד מהשני להראות "צמודים" על אותו המישור - זוהי

ליצירת תחושת עומק בתמונה נדרשים 3 שלבים:
בחירת נושא התמונה שמיקומו יגדיר לנו את נקודת המגוז (העץ), איתור הקווים דרכם נוליך את עינו של הצופה בתמונה (השביל), הקו יכול להיות גם דמיוני כמו שלוש ג'ירפות שעומדות באלכסון מימין למטה בתמונה לשמאל למעלה. ובשלב האחרון - מתקרבים או מתרחקים מהאובייקט.

לביאה אורבת לג'ירפות

שלכת קיצית

נחזור עוד רגע לזוגן אשר הגדיל לעשות ובתנאים קשים מאוד יותר על חלק מענפיו, שכן כל ענף עיקרי של השיח קשור לחלק שורש אחר והצמח יכול לשמר רק את הענף הקשור לשורש שמצא כיס קרקע לח יותר. הוא אומנם מצמצם את נפחו ומקטין את נופו, אך מבטיח את קיומו. הזוגן מאריך ימים אף מעבר למאה שנים. ואכן אנו פוגשים בזוגנים המשקפים את כובד שנותיהם ונראים כעצים זקנים ומסוקסים. פירות הזוגן מכילים מעכבי נביטה (מלחים) הנשטפים רק בגשם רב, דבר שמבטיח שהזרע ינבוט רק בשנה גשומה ולא יתבזבז בעקבות גשם מועט שאומנם יאפשר לזרע לנבוט אך לא לצלוח את הקיץ עד לחורף הבא.

דווקא בסתיו צמחיית המדבר מתעוררת כי הטמפרטורה מתקררת הקרינה העזה מתעדת ואם יורד גשם - יש בכלל חגיגה סוערת.

הפעם נעשה הכרה עם זוגן השיח, בן למשפחת הזוגניים ועם הערטל המדברי השייך למשפחת הציפורניים. מעניין כי שני הצמחים, שהם בני משפחות שונות ורחוקות זו מזו, נוקטים באותה אסטרטגיה של שלכת קיצית. כנראה שהברירה הטבעית מצאה אותה מתאימה ביותר לתנאי סביבת חייהם המשותפת.

זוגן השיח הנושא בחורף זוג עלעלים (ומכאן שמו) עבים ורעננים על כל פטוטרת בשרנית ודשנה, נפטר מן העלעלים עם בוא הקיץ. ואם צריך הוא ישיר גם את הפטוטרות השמנמנות שתתכווצנה, תתייבשנה וצבען הירוק יומר לחום יבשושי. אנו נראה אותו בקיץ יבש וחסר חיים, אך הוא לא מת, רק מנמנם קמעה, מעולף לנוכח החמה היוקדת.

הערטל המדברי גם הוא מתערטל מעלים לגמרי (ומכאן שמו) לכבוד הקיץ, ועומד ככרית של ענפים דקים וסבוכים ללא בדל של ירוק, אם כי דקורטיבי בצורתו. כמה נחמד ומשובב לב לראותו לאחר גשם, כשהוא עוטה ניצנים קטנטנים בירוק רענן בסבך ענפיו הקשוחים.

שלכת, כך למדנו עוד בגן הילדים, מתרחשת בסתיו, לקראת החורף הקר. העצים והשיחים רחבי העלים, בארצות הצפון ובחלקם גם בצפון ארצנו, משליכים את עליהם בהיכנסם לעונה הקרה. זו תקופה שקשה לקיים בה חיים פעילים של צמיחה ופריחה, וכך מאט הצמח את כל תהליכי החיים שלו ומתאים עצמו לעונה הקשה במעין תרדמה.

מהי העונה הקשה בערבה? הקיץ החם, היבש והארוך! איך מתמודדים עם הקושי הזה הערטל המדברי, זוגן השיח, המוריקה המבריקה ועוד רבים מן הצמחים דירי המדבר?

ש ל כ ת, כן, שלכת קיצית. עם תום העונה הנוחה הם משלימים את מחזור הפְּרִיָה, מבשילים פירות וזרעים, ובבוא החום והיובש הם משירים את העלים. כך נחסכת מהם ההתמודדות הקשה עם איבוד מים והתייבשות, שכן העלים הם צרכני המים ומאדי המים העיקריים בצמח, ועם שטח הפנים הגדול שלהם הם גם סופגי הקרינה הרציניים ביותר. כך כדאי להם לעבור את הקיץ - נטולי עלים, רק עם ענפים קשוחים ועמידים לקרינה וליובש.

צילומים: נטע אור

ערטל מבלב

פריחת זוגן

זוגן השיח בשלכת

כמה שצריך

מרכז מיחזור-חינוכי-קהילתי

רב פעמי בערבה!

ערכת כלים להשאלה
לכל אירוע או חגיגה

לוקחים נקי - מחזירים נקי!

מה יש לנו בערכה?

35 צלחות גדולות

50 צלחות גדולות עם שוליים

35 צלחות עוגה קטנות

70 קעריות

70 סכו"ם

40 כפיות

35 כוסות נירוסטה לשתייה קרה

70 כוסות מלמין לשתייה חמה/קרה

לתיאום תאריך

גילי פיינר

052-4260704

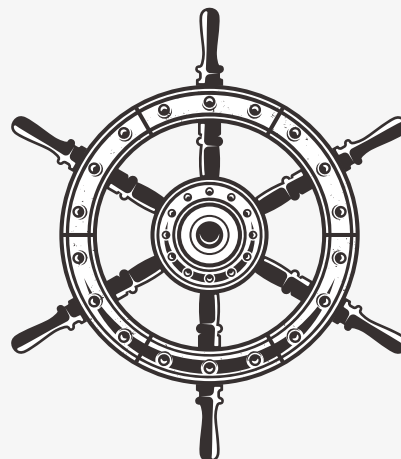

asmuchasneeded@gmail.com

כמה שצריך - as much as needed

שירה

אורנה טל

"הקברניט פשט את מדיו",
אמר לי השכן שלי,
ועיניו
היו שרוטות דאגה.
"רב החובל כבר לא אוחז בהגה
הספינה",
לחש לי השכן
ובין כפות ידיו
הידק את
רטטיו.
"לאן נושבת רוח,
ומי ישתיק
את טלטלות הזמן?
ואיך נדע
אם באה שמש
או אם החושך
יהתל
בשיגיונותיו
של האדם?"

מזגתי חופן ויסקי
אל פיו של השכן,
ניערתי את ידיו
פערתי את
אצבעותיו.

"המלחים על הספינה ערים כולם",
הבטחתי לשכן,
הם כבר יודעים את תנועותיו
של הספן,
הם כבר למדו את מילותיו
את צופן שרטוטיו
את עוגן משוטיו".

"ולא נאבד?"
שאל שוב השכן,
"ולא נכאב
ולא נטבע
עמוק
בין מצולות הזמן?"

לגמנו ויסקי קר בקרח
אני והשכן,
ושרנו שיר
על ספנים
בארץ של גלים
טרופים.

"הן לא נטבע, ולא נאבד ולא נכאב",
הבטחתי לשכן,
"כי במקום שבו
נלך
יהיה משיט
ששוב ישיט
ידיים חזקות
שמוטות
על הגה החיים,
על הגה הגלים
הסוערים".

(מוקדש לראש המועצה
המסיים את תפקידו)

המועצה האזורית
הערבה התיכונה

הסוכנות היהודית
לראשיתנו
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL

המשרד להגנת
בריאות

הדברים הקטנים

עיצוב ותכנון

רוני בר און

יכין בליווי

תפתחו דף חדש ותהיו קשובים לצרכים שלהם, החלק הבא מיועד לכם, כלומר, לנו. יצאתי לבדוק מה הם הצמחים שהכי קל לטפל בהם. כאלה שלא יהיו מפונקים או ידרשו הרבה מים וטיפול רב (רחמנא ליצלן), ואפילו סידרתי אותם בחללים המתאימים בבית, סתם שיהיה יותר קל. נתחיל באזור הציבורי - האזור בבית שכולם משתמשים בו: מטבח, סלון, פינת אוכל.

ושליו לחלל, עציץ נשפך במקלחת ידגיש את הגבהים השונים בחלל וגם ייתן עוד צבע ועניין. זה נשמע נהדר: עיצוב ושדרוג של הבית במחיר לא גבוה, נגיש לכולם ואפילו יש משתלה מעולה במושב צופר שמנגישה את כל הטוב הזה. אז מה הקץ? המציאות... אם אתם כמוני, רוצחים סדרתיים של צמחים, כאלו שבכל ביקור במשתלה, מעמיסים עציצים על העגלה ונשבעים לצמחים התמימים שהפעם תשתנו,

טרנד הצמחייה בבית התחיל בדירות אורבניות שאין להן גינה והאפשרות היחידה לזכות בהן למעט ירוק בעיניים הייתה בעזרת פיזור של עציצים בדירה. משם הטרנד התפתח, ולדעתי הוא כאן כדי להישאר. צמחייה בבית לא רק מכניסה עוד צבע לחלל, היא מחייה אותו, נותנת תחושה של החוץ בתוך הבית. נגיעה קטנה של צמחייה מוסיפה המון לבית, לדוגמה עציץ גדול וגבוה בסלון הבית ייתן רקע נעים

צילום: אלכס ליבק

דקל זפריצי כתוספת ירוקה לסלון

צילום: רוני בר און

סנסיוורה בחדר שינה

בדרך כלל האזור מרובה חלונות ואור טבעי. באזור הזה אפשר להניח עציץ גדול על הרצפה באחת הפינות כך שלא יהווה מכשול, או לחלופין להניח מקבץ של עציצים קטנים עד בינוניים על שידה, שולחן או אדן חלון.

הצמחים המתאימים לאזור הציבורי

צמחים גדולים: יש כמה ממשפחת הדקליים (תחזיקו חזק, השמות מוזרים) - דקל חמדוריאה, דקל רבינאה, דקל אריקה, דקל זפריצי. אפשר גם ללכת על פיקוס כינורי, אוזן הפיל, או מרגרטה. כל אלו הם צמחים גדולים. על גודל הצמח ניתן לשלוט בבחירת העציץ שבו יגדל. צמחים קטנים עד בינוניים: בת שבע, קיסוס ביתי הנשפכים או פפרומיה הזקוף.

השקיה: אחת לשבוע עד עשרה ימים.

בחדרי הרחצה שהם חללים לחים עם מעט אור טבעי, בלי שמש ישירה ובדרך כלל קטנים ופונקציונליים, אין הרבה מקום לצמחייה. לכן אפשר לתלות עציץ מהתקרה או להניח אותו על מדף גבוה. כך לא נגזול מקום ממשטח הכיור ולא נעמיס על החלל.

צמחים למקלחת

ירכה, שרך או סינגוניום הנשפכים שאפשר לתלות או חמדוריאה קטן על מדף. השקיה: אחת לשבוע עד עשרה ימים.

חדרי שינה אינם חדרים שטופי אור טבעי על פי רוב ובחלק לא מבוטל מהזמן התריסים /

את העבודה: סנסיוורה, זמיה קוקולוס. השקיה: אחת לשלושה שבועות.

מה לגבי מעברים? מסדרונות, פינות משפחה? זה תלוי באור הטבעי. אם אור שמש מגיע לאזורים אלה, מה טוב, ונפנק את החלל במשהו ירוק. אם לא, אפשר לחזור אל הזמיה קוקולוס או הסינסוורה שבחדר השינה.

וילונות בהם מוגפים. ברמה המעשית, השקיה היא פעולה אחרית ודורשת מאמץ, לכן בחדרי השינה נחפש את העציצים הקשוחים והעמידים ביותר, כאלו שאפשר לשכוח מקיומם ורק כשנזכרים בהם, משקים אותם.

צמחים לחדר שינה

אין הרבה צמחים כאלה אבל שני אלו יעשו

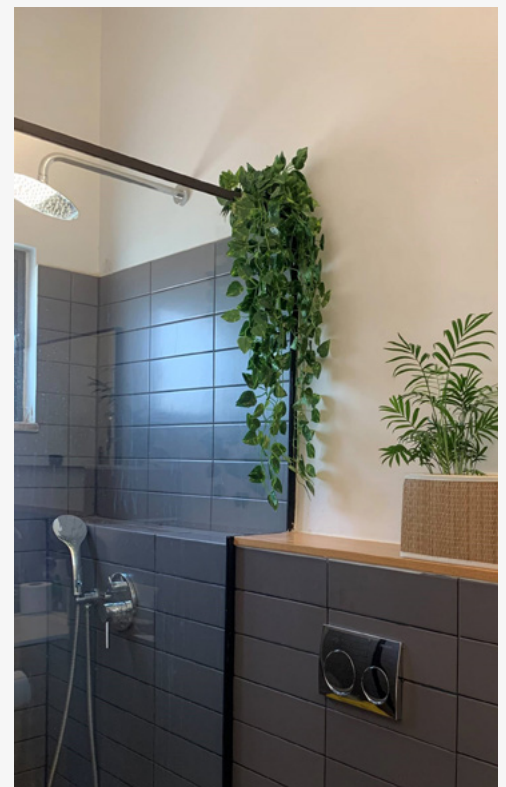
כמה טיפים מנמרוד (מהמשתלה בצופר) לגזור ולשמור:

- צמחיית בית היא לרוב צמחייה טרופית שלא דורשת אור ישיר. לכן קרינה ישירה פחות מוצלחת לצמחי הבית.
- צריך לדאוג לתת לצמחים דשן ומים והכי חשוב לדאוג לניקוז טוב.
- רוב הצמחים מתים מעודף מים ולא מחוסר. לכן שימו לב לדגשים הבאים:
- מתי להשקות? כשהאדמה כמעט יבשה. לא בטוחים? חכו עוד יום יומיים. הצמח יתאפק. כמה להשקות? זה כבר ניסוי וטעייה. האידיאל הוא להשקות עד שרואים טיפה ל'ה מים בתחתית ואז להפסיק.

צילום: אלכס ליבק

שרך ודקל חמדוריאה קטן

דקל חמדוריאה קטן מקשט את המדף צילום: רוני בר און

ללוש

עוגות ומאפים

חגית שחם

עוגת סלמון

מחממים את התנור ל-180 מעלות.

אופים את טבעות הבצק כ-18 דקות עד שהן מזהיבות. אם אופים את שתי התבניות יחד, כדאי להחליף ביניהן מקום בתנור בערך במחצית הזמן, ליצירת אפייה שווה יותר. מוציאים ומצננים לגמרי.

להכנת קרם סלמון:

במעבד מזון עם להב פלדה שמים את הסלמון, שמנת מתוקה, לימון, מלח ופלפל ומפעילים עד קבלת קרם חלק. מוציאים ממעבד המזון מעבירים לקערה, מוסיפים את גבינת השמנת ומערבבים עד קבלת קרם אחיד. מעבירים לשקית זילוף עם צנתר משונן. שומרים במקרר עד השימוש.

להכנת קרם גבינה:

בקערת מיקסר עם מקצפה שמים את כל החומרים ומקציפים יחד עד קבלת קרם יציב שאפשר לזלף. מעבירים לשקית זילוף עם צנתר חלק ושומרים במקרר עד השימוש.

להרכבת העוגה:

מזלפים מעט קרם גבינה על תחתית טבעת הבצק ומניחים על צלחת הגשה (הקרם נועד להדביק את הטבעת כדי שלא תזוז). מזלפים מחצית מקרם הגבינה ומחצית מקרם הסלמון על הטבעת בצורה נאה.

מניחים את טבעת הבצק השנייה על גבי הקרם שזילפנו ומזלפים את הקרמים שנשארו על הטבעת השנייה.

מכינים גלילי סלמון - חותכים פרוסות באורך 5-6 ס"מ ורוחב 1 ס"מ ומגלגלים בצורה הדוקה. מקשטים את העוגה: מניחים על הקרמים המזולפים גלילי סלמון, חתיכות קטנות של פילטים של לימון, עירית קצוצה, בצל אדום, צ'ילי, שומשום שחור וביצי סלמון. שומרים במקרר.

מגישים עם כוס יין לבן צונן ומאחלים לעצמנו שתהיה שנה טובה!

1 חבילה (250 גר') פחות 3 כפות שמנת מתוקה 38% שומן

50 גר' בולגרית מעודנת מפוררת מלח לפי הטעם

לקישוט:

40-50 גר' סלמון מעושן

פרוסות דקיקות של בצל אדום

פרוסות דקיקות של צ'ילי אדום

פילטים של לימון

עירית קצוצה

קוויאר סלמון (אם יש)

שומשום שחור

להכנת הבצק:

במעבד מזון עם להב פלדה שמים את כל חומרי הבצק למעט הביצה. מפעילים עד קבלת תערובת פירורית. מוסיפים את הביצה ומפעילים שוב בפולסים עד קבלת גושי בצק. אוספים את הגושים לכדור בצק, מחלקים את הבצק לשניים. משטחים ומניחים כל חלק על ניילון נצמד, מכסים בניילון ליצירת מעין מעטפה. מרדדים את הבצק לעיגול בקוטר 26 ס"מ (בדקו את הגודל המתאים בעזרת תחתית של תבנית בקוטר 26 ס"מ או צלחת בגודל דומה) מניחים את הבצקים המרוודים בניילון על תבנית ומעבירים למקפיא לקירור של 10 דקות. אחרי 10 דקות מוציאים את הבצק, מסירים את הניילון, לוקחים תחתית של תבנית 26 או צלחת בגודל דומה, מניחים על הבצק ובעזרת סכין חדה חותכים עיגול. לוקחים קערה בקוטר 14 ס"מ מניחים במרכז העיגול שחתכנו וחותכים מהמרכז עיגול נוסף ליצירת טבעת בצק. אם עבדנו מהר, הבצק עדיין קשה מספיק, מרימים בזירות את טבעת הבצק ומניחים על תבנית מרופדת בנייר אפייה. אם הבצק התחמם והתרכך מחזירים אותו חתוך ל-10 דקות למקפיא ואז מעבירים לתבנית. (משאירות הבצק מומלץ להכין עוגיות מלוחות).

נולדתי ב-1970, שנת 2020 הייתה שנת היובל שלי. לא חיכיתי לבואה אבל ידעתי שתגיע והיו לי תוכניות רבות איך ואיפה לציין אותה. אבל תוכניות לחוד ומציאות לחוד. שנת 2020, איך לומר, ירקה לכולנו בפרצוף ועדיף שהייתה נמחקת מלוח השנה (או לפחות שמה מסכה לפני שהיא יורקת...).

מתוך תקווה ששנת 2021 תהיה טובה יותר (זה לא קשה, היא רק צריכה להתאמץ טיפה), בלי לעודד התקהלויות אסורות, בערב השנה האזרחית אפשר להזמין כמה חברים להרים כוסית לכבודה ולכבודנו. כדי שהשמפניה או היין (או הבירה) לא יעלו לראש מהר מדי, אני מציעה לרפד את הבטן בעוגת סלמון מלוחה שהשאילה את המראה המקסים שלה מעוגות המספרים שכל כך מוכרות בשנים האחרונות. המתכון מבוסס על עוגה דומה מהבלוג "ניחוח לישה" והוא מופיע פה עם שינויים והתאמות שלי.

עוגת סלמון

לבצק:

2 כוסות (280 גר') קמח

5 כפות (60 גר') קורנפלור

$\frac{3}{4}$ שקית (75 גר') גבינת פרמזן מגוררת

150 גר' חמאה קרה

1 כפית מלח

1 ביצה L ו-1 חלמון

לקרם סלמון:

100 גר' סלמון מעושן

3 כפות שמנת מתוקה 38% שומן

1 כפית מיץ לימון

100 גר' (כ-1/2 חבילה) גבינת שמנת לפחות

25% שומן בטעם טבעי

מלח לפי הטעם

לקרם הגבינה:

1 חבילה (225 גר') גבינת שמנת לפחות 25%

שומן בטעם טבעי

חיים ברשת

מורה נבוכים לחיים המקוונים

גילה טל

מי מפחד מווירוס הכופר? (מי לא?)

ווירוס כופר (Ransomware) הוא סוג של תוכנה מזיקה (נוזקה), אשר חודרת למחשב ומצפינה את כל קבצי המידע שבו ודורשת כופר תמורת פתיחתם. הנוזקה מציגה הודעת דרישה לתשלום כופר כספי (לרוב נדרש תשלום בביטקוין - מטבע וירטואלי) בתמורה לשחרור נעילת הקבצים.

והנתונים החשובים לא ייפגעו. מקסים מציין כאופציה הטובה ביותר את הגיבוי בענן. גם שלומי מאוד ממליץ על גיבוי בענן (גם לטלפון - כל החיים שלנו בטלפון...). גיבוי בענן עולה לא מעט, לכן אם מדובר בכמויות גדולות של חומרים שיש לגבות, שלומי ממליץ לגבות בדיסק חיצוני שינותק מייד בתום הגיבוי. (אם הדיסק נשאר מחובר למחשב וחדר וירוס כופר - גם הדיסק ייפגע). אם מדובר בשרת - חשוב לגבות ביותר מגיבוי אחד.

עוד בעניין מניעה

אנטי-ווירוס: מומי מציע לא לחסוך באנטי-ווירוס למחשב, זה מוצר לא יקר וחשוב. קיימים אנטי-ווירוסים חנימיים אבל הם פחות טובים - או שהם מתקינים איתם עוד תוכנות מכבידות ומיותרות. חשוב גם לשים לב, אם תוכנת האנטי-ווירוס פעילה ומתעדכנת. אל תתעלמו מהתראות. אנטי-ווירוס שאינו מעודכן אינו מביא הרבה תועלת. התייעצו עם איש המחשבים שאיתו אתם עובדים לגבי תוכנת אנטי-ווירוס מומלצת.

זהירות מקישורים במיילים: כל הטכנאים מזהירים ממיילים שמקורם אינו ברור, במיוחד מכאלו שיש בהם קישורים. גם אם הם נראים אמינים ביותר (גם אם הגיעו מחבר טוב). כאן לא מדובר רק בוורוסים אלא גם בגניבת מידע, מתקפות פשינג וצרות אחרות.

אתרים חשודים ותוכנות בעייתיות: מומי מתריע על הסכנה בכניסה לאתרים בעייתיים.

לא נורא. קיים ביטוח וניתן בקלות יחסית להחליף את כרטיס האשראי. לעומת זאת, אם אתם מגלים שכל התמונות המשפחתיות שצברתם, כל המסמכים החשובים, אולי גם מסמכי העסק - כולם מוצפנים ואין לכם שום דרך להגיע אליהם, זו בעיה גדולה בהרבה, במיוחד מפני שאין דרך פשוטה להחזיר את המצב לקדמותו. בדומה לתחומים אחרים, גם במקרה זה פעולות המניעה פשוטות ומעשיות הרבה יותר מכל פעולה שתיעשה בדיעבד וכמו בכל תחום אחר בחיים, המודעות היא השלב ראשון בדרך לפתרון.

פניתי לטכנאי המחשבים הפועלים בערבה וביקשתי ללמוד מניסיונם. לפניכם המידע שחלקו איתי בעניין וירוס הכופר ובנושאי אבטחת מחשבים בכלל. כל הטכנאים טיפלו בערבה במחשבים, שנתקפו בוורוס הכופר. כולם תמימי דעים בעניין הצורך בפעולות מניעה. לשם כך כולם מציינים קודם כל את **חשיבות הגיבוי:**

גולן מציע לתזמן גיבויים עיתיים ולדאוג לגבות בכל פעם את הקבצים החדשים שהתווספו לדיסק חיצוני, שאינו מחובר באופן קבוע למחשב, ואף נשמר במקום מרוחק מהמחשב. עצה זו אינה קשורה רק לוורוס הכופר - היא טובה גם למקרים של שריפה, הצפה או רעידת אדמה (לא עלינו!). אם ייפגע המחשב, עדיין הדיסק יישאר שלם

מה קורה במקרה שווירוס חודר למחשב שלכם?

- ייתכן שלא תוכלו להיכנס כלל למערכת ההפעלה (חלונות).
- כל קבצי הנתונים במחשב וברשת (מסמכי Word, Excel, תמונות, קובצי PDF) יוצפנו ולא יהיה ניתן לפתוח אותם.
- תוכנות מסוימות כדוגמת דפדפנים ותוכנות אנטי-ווירוס לא יפעלו.
- יוצגו הודעות דרישת כופר והנחיות לתשלום.

מרגע שהנתונים בדיסק הוצפנו, רק לתוקף יש יכולת (מפתח ההצפנה) לשחרר את ההצפנה. במקרים שבהם לא משולם הכופר, המידע מושמד ללא יכולת שיקום. הסכום הנדרש ככופר ומספר השעות עד להשמדת המידע משתנים ותלויים בתוקף. בישראל, נרשמות מדי חודש 450,000 (!) מתקפות כופר. קופות חולים, בתי חולים, בנקים, עסקים בינוניים ואפילו עסקים קטנים, כולם נמצאים בסיכון, איש אינו חסין. מכיוון שמדובר ב"מודל עסקי" המכניס כסף רב, רבים דואגים להפיצו ולשכללו. וירוס הכופר אינו חדש. הוא פעיל כבר שנים רבות, אך לאור התרבות האיומים בתקופה האחרונה ובשל השימוש ההולך וגובר ברשת, נראה לי חשוב דווקא עכשיו להתריע מפניו. וירוס הכופר בגרסאותיו השונות, מטריד יותר מפעילות זדוניות מקוונות אחרות. אם התברר למשל, שכרטיס האשראי שלכם נחשף ברשת ונעשה בו שימוש - זה לא נעים אבל

בחלונות 10. שימוש במערכת הפעלה ישנה שלא מקבלת עדכוני אבטחה - אינו מומלץ.

- לא לוותר על אנטי-וירוס. בחלונות 10 פועלת מערכת האבטחה של חלונות Microsoft Defender שנותנת הגנה לא רעה. (נקראת גם Microsoft Security Essentials או Windows Defender). התייעצו עם איש המחשבים שלכם לגבי הצורך בהגנה נוספת.
- המלצה חשובה נוספת שמשותפת לכולם היא מודעות וזהירות. כאן נכנס עניין פתיחת קישורים, כיבוי מחשב, כניסה לאתרים בעייתיים וגם בחירת הסיסמאות: אל תשתמשו בסיסמאות פשוטות. בכתבה שקראתי לאחרונה נכתב, שרוב הסיסמאות, כשהדבר אפשרי, הן עדיין 123456. קיימות תוכנות פשוטות לפריצת סיסמאות - ואלו הסיסמאות הראשונות שהן יפצחו. נכון, הדבר אינו קשור ישירות לוירוס הכופר, אבל בעקיפין סיסמה חלשה תסייע גם לוירוס הכופר לחדור למחשב שלכם.
- ולסיום -גיבוי! אין אנטי-וירוס שנותן פתרון של 100% הגנה, בשל האיומים המשתנים תכופות. תמיד יש סיכוי שתוכנת ההגנה עדיין לא "מכירה" את האיום החדש. סוג הגיבוי שאתם עושים ותכיפותו תלוי בסוג הנתונים שיש לכם. אבל בכל מקרה - אסור לוותר עליו לא בעסק - וגם לא בבית פרטי.

ועל כך נאמר: עדיף להיזהר ולא להצטער...

במחשב - כמו Remote Desktop. **התקנים חיצוניים:** זהירות בחיבור התקן חיצוני למחשב (דיסק און קי או כונן חיצוני המחוברים דרך חיבור USB). ניתן להידבק כך בוירוס הכופר ובנוזקות אחרות אם התקן זה חובר קודם למחשב נגוע.

מערכת הפעלה: כל הטכנאים ממליצים לשדרג את חלונות 7 לחלונות 10 היות שהיא מערכת הפעלה בטוחה יותר. חשוב לשים לב שמתבצעים עדכונים למערכת ההפעלה באופן קבוע.

כיבוי מחשב: שלומי מציע לכבות את המחשב כשאינו בשימוש. לא להשאיר מחשבים דלוקים שעות על גבי שעות שלא לצורך. הדבר מונע גם בלאי ונזקים שנגרמים עקב הפסקות חשמל (ויש אצלנו רבות כאלה).

ומה לעשות אם כבר נדבקתם?

קיימת תמימות דעים בין הטכנאים: קשה ביותר עד בלתי אפשרי לנקות מחשב שנדבק. גולן מציע לא להתפתות לשלם את הכופר. מעבר למחיר הגבוה זהו פתח לסחיטה נוספת בעתיד. מומי מוסיף ומציע בכל מקרה - לא משנה מה עשיתם - לפרמט את המחשב הנגוע.

לסיכום

- מערכת ההפעלה חלונות 7 כבר אינה נתמכת ואין לה עדכונים, כפועל יוצא, היא חשופה יותר לבעיות אבטחה. יש להחליף אותה בהקדם

מדובר בעיקר באתרי פורנו ואתרים המציעים תוכנות פרוצות וסרטים פרוצים להורדה. כל ההורדות הללו חשודות כמזיקות. גולן נתקל בוירוס כופר, שחדר למחשב על ידי הורדת דרייבר (תוכנה המיועדת לחיבור התקן מסוים למחשב, למשל מצלמה, כרטיס קול, מדפסת וכד'), ולכן מציע להיזהר ולהקפיד להוריד דרייברים רק מאתרים מוכרים, רצוי מהאתר הרשמי של החומרה.

גישה מרחוק: מקסים מציין ש-90% מההדבקות מתאפשרות דרך (Remote Desktop - RD - תוכנה לגישה מרחוק למחשב). מי שעובד מרחוק והמחשב שלו לא מוגן - חשוף להתקפות. הפורצים מנסים קודם כול להיכנס דרך תוכנת גישה מרחוק ולהתקין בו תוכנה לשליטה מרחוק. לא כל אנטי-וירוס מגן מפני חדירה כזו, במיוחד לא החינמיים. לכן ההמלצה היא לא להשאיר חיבורים פתוחים

מומי פרץ | MP תקשורת מחשבים
נאות הכיכר 052-3431048

גולן קרקוקלי | גוליטק
חצבה 052-4260555

מקסים | שירותי מחשב
ערד 050-4308431

שלומי חן | דיגיטל שופ
עיץ יהב 052-4260556

מסכים

התול בטלוויזיה צילום: Matt Charlesworth

מכשירים ישנים ולהשמיש אותם עבור אלו הזקוקים להם. פרויקט תמי"ד (תרומת מחשבים ידידותית) הוא פרויקט שנועד למטרה זו והוא פועל כתרומה לקהילה. זהו פרויקט שיזמו שני בני נוער בני 13, אשר מקבלים מחשבים משומשים מארגונים, חברות או אנשים פרטיים, בודקים ומתקנים אותם ומעבירים לחלוקה למשפחות שאין להן מחשב בבית. המחשב עם כל הציוד הנדרש, מותקן בבית המשפחה, מחובר לאינטרנט ומוכן לשימוש. בשנת 2017 פרויקט תמי"ד קיבל את "אות הנשיא לנוער מתנדב".

גם עמותת "מחשב לכל ילד" אוספת מחשבים משומשים ומשדרגת אותם ומעניקה אותם באמצעות רשויות הרווחה בשיתוף הרשויות המוניציפאליות לילדים שאינם יכולים לממן לעצמם רכישת מחשב, "אנו מאמינים שרכישת מיומנויות שימוש במחשב וקישור לאינטרנט מהווים תנאי הכרחי להשתלבות חברתית, חינוכית ותעסוקתית בעידן הטכנולוגי המאפיין את החברה המודרנית".

גילי פינר 052-4260704
asmuchasneeded@gmail.com

המסך מכיל רכיבים אלקטרוניים וחומרים שונים בתוך מעטפת פלסטיק, כל הרכיבים והחומרים הללו עלולים בהחלט לגרום נזק סביבתי אם פשוט משליכים את הציוד למטמנות ולפחי האשפה הרגילים.

ניסיתי לחשוב על דרכים מעניינות לשימוש במסכים לאחר שתפקידם המקורי הסתיים. בפנטרסט אפשר למצוא עשרות רעיונות מקוריים לשימוש במסכי טלוויזיה ישנים שהפכו לאקווריומים או לחדרי פינוק לחתולים. חיפשתי רעיונות גם לשימוש בטלפונים סלולריים ישנים במקום פשוט לזרוק אותם ולהרבות את הפסולת האלקטרונית בעולם. גיליתי כמה רעיונות:

מכשיר ניווט - משתמשים בתוכנת ניווט ברכב? במקום להשתמש בטלפון הנייד העכשווי שלכם לצורכי ניווט (ואז נשארים בלי סוללה), השאירו את המכשיר הישן עם תוכנית גלישה בסיסית, כך הוא ישמש אתכם כמכשיר ניווט קבוע ברכב ואתם מסודרים.

נגן מוזיקה - אם מחקתם את הנתונים שלכם במכשיר הישן הררי שנותר מקום רב עבור מוזיקה. הכינו רשימת השמעה מאפליקציה בתשלום או של שירים שהורדתם למכשיר, ואתם מסודרים לאימון ריצה, לשטיפת כלים או סתם לריקוד בסלון כשהבית ריק.

מוניטור לתינוק - במקום להוציא כסף רב על רכישת מוניטור, אפשר להוריד אפליקציה של מצלמת רשת שתוכל להעביר אליכם צילום וידיאו של הקטנצ'יק, או רק השאירו את המכשיר פתוח בשיחה כדי לשמוע קולות התעוררות.

ספר מתכונים - במקום ערימה של מתכונים או מחברת עם כתמים, שמרו את כל המתכונים שלכם מצולמים או מוקלדים. כך גם בקלות תוכלו לשמור מתכונים מאפליקציות שונות.

ואם אין לכם צורך במכשירים נוספים לאלו המשמשים אתכם, אפשר תמיד למצוא עמותות, בתי ספר, מתנ"סים וארגונים שישמחו לקבל

השיר הפופולרי ביותר בתקופה האחרונה... "זום, זום, זום, עולה הזמר..." מכל המסכים... אנחנו מוקפים בקישורים לזום, לסקייפ, לפייס-טיים ועוד. וכולם בסופו של דבר מובילים אותנו למסך. קטן או גדול. מסך סלולרי או מסך של מחשב נייד, לפטופ או טלוויזיה. אנחנו מולם. תלמידי בית הספר החלו לחזור ללמידה במבנים שאינם החדר שלהם, אפשר רגע לקחת צעד אחורה ולהתבונן על המסכים האלו מנקודת מבט מעט אחרת.

לפי ויקיפדיה - "צג מְרָקֶע או מְצָג, המכונה בטעות גם מְסָךְ או ברבים מְסָכִים, הוא התקן פלט של המחשב, אשר נכלל בקטגוריית ציוד היקפי... מסך מגיע מהשורש סכ"ך, ומשמעותו להסתיר ולא לשקף תמונה. אך לאור השימוש הנרחב בציבור החליטה ב-2006 האקדמיה ללשון העברית לקבל צורה זו".

עפ"י אתר 'פורטל מיחזור' - הטכנולוגיה בתחום המחשוב היא כל כך מתקדמת ומתקדמת בקצב מהיר, שבכל כמה שנים צריך להחליף מחשב ומסך. מחשבים בנויים ממגוון חלקים ומערכות שנמצאים בתוך מארז כלשהו וגם

בר משקאות בטלוויזיה צילום: LittleThings.com

חידת מקום

מנחם מרקוס וחיים לויטה

חידת מקום #3

איזה עץ נראה בתמונה?
איפה הוא נמצא?
מה מיוחד בו?

צילומים: עמי רותם

פתרון חידת מקום #2

כקילומטר מזרחית לחלקו הצפוני של בית ספר שדה חצבה, מזרחית למתחם ראס השיטה נמצאת גבעונת יפה הצופה אל נחל גדרון. על גבעה זו הונחה אבן זיכרון לפרופ' אמוץ זהבי ז"ל.

אמוץ נולד בפתח תקוה בשנת 1928, ומנעוריו נמשך לשמירת טבע. הוא למד ביולוגיה וזואולוגיה באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת תל אביב. בראשית שנות החמישים של המאה הקודמת יסד יחד עם עזריה אלון את החברה להגנת הטבע. לימים סיפר: "יצאתי עם עזריה אלון לטיול בנגב בדצמבר. בחמש אחה"צ כבר חושך בחוץ וקור נוראי, נאלצנו להיכנס כבר בחמש לאוהל הסיירים שלנו. ומה עושים שני בחורים צעירים באוהל בלילה ארוך? מקימים את החברה להגנת הטבע".

בשנים 1970-1971 החל אמוץ את מחקר הזנבנים בחצבה, מחקר שהעסיק אותו עד יום מותו בשנת 2017. עשרות אנשים עשו את עבודותיהם לתואר שני ושלישי במסגרת מחקר הזנבנים ואלפים רבים של אורחים הגיעו לערבה כדי להתרשם מהידע שנצבר במחקר. רבים ממבקרים אלו התנדבו לקחת

בישראל, עם שמירת הטבע, לא היה אמוץ פנאט עיוור, ובוויכוחים ועימותים שהתנהלו בין המושבים לאנשי וארגוני שמירת הטבע נקט בדרך כלל גישה פשרנית והיה קשוב גם לצורכי החקלאים ולצורכי הפיתוח של האזור. ראייה רחבה ומורכבת זו הייתה נדירה בין אנשי הגנת הטבע.

חלק במחקר. בשנת 1975 פרסם אמוץ את תיאוריית "עקרון ההכבדה" שהייתה לגולת הכותרת של עבודתו המחקרית ואשר זכתה לפרסום ולהתעניינות רבה בעולם. בשנת 1996 פרסם יחד עם פרופ' אבישג זהבי אתו, ושותפתו למחקר הזנבנים את הספר: "טווסים, אלטרואיזם ועקרון ההכבדה". אף שהיה מזוהה, אולי יותר מכל אדם אחר

המוח / דליה שחר

חידות ושעשועונים לסיכום שנת 2020

תשבץ מדורג

בתשבץ מדורג זה ככל שאנו מתקדמים בפתרון כלפי מטה יש להוסיף אות אחת עד למילה בת שש האותיות

						1	1. מסולם הצלילים
						2	2. נתיב מים
						3	3. עיר בבולגריה
						4	4. עיר באיטליה
						5	5. מגפת השנה

חידת ציורים

גלו את הפתגם המסתתר בחידת הציורים

ס=דש

הת+

ד=ה ד

ק=ס

ג

גלו את האנשים הבולטים של שנת 2020 אשר מסתתרים בין המילים

1. יונה בן ביתי - אישיות בולטת בפוליטיקה

2. לה עיקרון - זמרת השנה

3. ניר אבן חן - זמר השנה

4. יוזם גרון - אישיות בולטת באקטואליה

5. שיר אלמוני - ספורטאי/ת השנה

6. ארגז יצוא - מנחה טלוויזיה נבחר השנה

פתרונות

גלא וו א.ז. 9' סלאא אז.ז. 5'
 יונאז. זז. י' לא ז' ז'ז' 5' ז'ז' ז'
 ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'
 ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'
 ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'
 ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'ז'

המאיץ העסקי

קליקה ערבה תיכונה

מה זה המאיץ העסקי?

תוכנית בת 8 חודשים שמטרתה תמיכה וחיזוק עסקים, במסגרתה נלמדים נושאי ליבה של כל עסק: שיווק ופרסום, מכירות, ניהול לקוחות, פיתוח עסקי, פיננסים ותכנון.

מה התוכנית כוללת?

- אימון קבוצתי אינטנסיבי וממוקד עם מאמן עסקי המתמחה בשיטת עצמאות עסקית אחת לחודש
- אימון אישי אחד על אחד שמטרתו להטמיע את המיומנויות לשגרת חייו של העסק אחת לחודש
- העשרה והשראה - מפגשים והרצאות של מנטורים מתחומים שונים על מנת לייצר צמיחה שתוביל לתוצאות מיטביות
- תמיכה שוטפת אונליין, על מנת להשיג הטמעה מוצלחת
- מחיר: 2,250 ש"ח (ב-9 תשלומים של 250 ש"ח בכל חודש) לא כולל מע"מ

למי התוכנית מתאימה?

לכל בעל/ת עסק שרוצה לחזק ולהעלות את העסק שלו/ה שלב קדימה. יינתן דגש מיוחד לעסקים שחווים שינויים בקורונה.

התכנית תועבר על ידי נדב בנג'ו, יזם מנהל ומאמן לעצמאות עסקית, בעל ניסיון של למעלה מ-20 שנה, בניהול מערכי מכירות ושיווק בארגונים המובילים בישראל בתחום התקשורת והפרסום.

